

A VISSZAFIZETÉSRE ÉS ELENGEDÉSRE VONATKOZÓ ÚTMUTATÁS

„Hangsúlyozandó, hogy jelen dokumentum nem minősül kötelező érvényű jogi aktusnak, és ennél fogva magyarázó jellegű. A vámügyi jogszabályok jogi rendelkezései elsőbbséget élveznek a jelen dokumentum tartalmával szemben, illetve azokat minden esetben át kell tekinteni. Az uniós jogi eszközök hiteles szövegeit az Európai Unió Hivatalos Lapja teszi közzé. Jelen dokumentum mellett létezhetnek nemzeti szintű utasítások vagy magyarázó jegyzetek is.”

ARCHÍVUM

1. BEVEZETÉS – VISSZAFIZETÉS ÉS ELENGEDÉS

1.1 JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSOK

* Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Unió Vámkódex létrehozásáról (Unió Vámkódex) (az Unió Hivatalos Lapja, 269. sz., 2013. október 10.)

– 116-123. cikk

* A Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) az Unió Vámkódex kiegészítéséről (az Unió Hivatalos Lapja, 343. sz., 2015. december 29.) – (felhatalmazáson alapuló rendelet)

– 92-102. cikk

– A. melléklet – általános rendelkezések, I. cím, 1. fejezet 4c. oszlop, 2. fejezet, VIII. cím, 33-06. és 33-07. melléklet

* A Bizottság (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelete (2015. november 24.) az Unió Vámkódex egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (az Unió Hivatalos Lapja, 343. sz., 2015. december 29.) – (végrehajtási rendelet)

– 172-181. cikk

– A. melléklet – általános rendelkezések, I., II. és III. cím, 33-06. és 33-07. melléklet.

ARCHÍVUM

2. VISSZAFIZETÉSI VAGY ELENEDÉSI ELJÁRÁS

2.1 ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az Unió Vámkódex 116. cikkének megfelelő visszafizetési vagy elengedési kérelmeket a vámhatóságokhoz kell benyújtani (Unió Vámkódex 121. cikk).

Azonban a határozat meghozatalára vonatkozó illetékességi szabályokra is figyelemmel, ha a vámhatóságok az előírt időtartamokon belül saját maguk fedik fel, hogy adott összeg az Unió Vámkódex 117., 119. vagy 120. cikke alapján visszafizetendő vagy elengedendő, azt saját kezdeményezésükre visszafizetik vagy elengedik (Unió Vámkódex 116. cikk (4) bek.).

2.1.1 Jogszabályi előírások

- az Unió Vámkódex 121. cikke;
- a végrehajtási rendelet 172. cikke.

2.1.2 Alkalmazási kör

A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem benyújtása kötelező, amennyiben a visszafizetés vagy elengedés alapjául szolgáló ok:

- a vám-árunyilatkozat érvénytelenítése (116. cikk (1) bek. második albekezdése); vagy
- hibás áruk vagy a szerződés feltételeinek nem megfelelő áruk (Unió Vámkódex 118. cikk).

Amennyiben a visszafizetés vagy elengedés alapjául szolgáló ok:

- a behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege (Unió Vámkódex 117. cikk),
- az illetékes hatóságok által elkövetett hiba (Unió Vámkódex 119. cikk), vagy
- méltányosság (Unió Vámkódex 120. cikke),

a visszafizetés vagy elengedés a vámhatóságok saját kezdeményezésére vagy az érintett személy kérelmére adható meg.

2.2 ELJÁRÁS

2.2.1 A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem benyújtása

2.2.1.1 Ki nyújthat be visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet?

A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet a behozatali vagy kiviteli vámok összegét kifizető vagy azok kifizetésére kötelezett személynek vagy annak a személynek kell benyújtania, akire az említett személy jogai és kötelezettségei átszálltak (végrehajtási rendelet 172. cikk).

A kérelmet a kérelmező vámjogi képviselője is benyújthatja (Unió Vámkódex 18. cikk).

Ha a visszafizetési kérelmet a vámkezelő ügynök nyújtja be, a benyújtás alapja az Uniós Vámkódex 18. cikke, és nem az, hogy a végrehajtási rendelet 172. cikke értelmében véve megfizette a vámot a vámhatóság részére. Az adott rendelkezés értelmében véve az adós fizette meg a vámot.

Ha a visszafizetési kérelmet az adós nyújtja be, ő az, aki a végrehajtási rendelet 172. cikke értelmében benyújthatja a visszafizetési kérelmet (mivel ő fizette meg a vámot a Vámhatóság részére). A helyzet hasonló az elengedés esetében is.

Azoktól a személyektől, akik úgy nyilatkoznak, hogy vámjogi képviselőként járnak el, a vámhatóságok megkövetelhetik annak bizonyítását, hogy meghatalmazással rendelkeznek az általuk képviselt személytől (Uniós Vámkódex 19. cikk (2) bek.).

2.2.1.2 Hogyan kell benyújtani a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet?

A kérelmet elektronikus adatfeldolgozási eljárás igénybevételével kell benyújtani (Uniós Vámkódex 6. cikk (1) bek.). A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem azonban az elektronikus adatfeldolgozási eljárástól eltérő módon (papíralapon) is benyújtható, az érintett tagállam rendelkezéseinek megfelelően (felhatalmazáson alapuló rendelet 92. cikk (2) bek.).

2.2.1.3 Hova kell benyújtani a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet?

A kérelmet annak a tagállamnak az illetékes vámhatóságához kell benyújtani, ahol a vámtartozást közlték (felhatalmazáson alapuló rendelet 92. cikk (1) bek.).

2.2.1.4 Mikor kell benyújtani a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet?

A kérelem benyújtásának határideje a visszafizetés vagy elengedés alapjául szolgáló októl függ (Uniós Vámkódex 121. cikk). A vám-árnyilatkozat érvénytelenítésének esetét kivéve a határidő a vámtartozás közlésétől indul. A vám-árnyilatkozat érvénytelenítése esetén a visszafizetési kérelmet az érvénytelenítésre irányadó szabályokban megállapított határidőn belül kell benyújtani.

A vámtartozás közlésének napja az a nap, amelyen az adós azt megkapta, vagy úgy tekintendő, hogy megkapta – lásd az Uniós Vámkódex 22. cikk (4) bekezdése szerinti általános szabályt.

A következő fejezetek a visszafizetés vagy elengedés alapjául szolgáló okok mindegyike esetén külön-külön meghatározzák a határidőket.

2.2.1.5 Mit kell benyújtani a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemhez?

A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemhez szükségesek bizonyos adatok. Ezeket az adatokat a felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklete (Uniós Vámkódex 6. cikk (2) bek., felhatalmazáson alapuló rendelet 2. cikk) határozza meg. A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemhez szükséges adatokat részletesebben az alábbiak rögzítik:

- Bevezető megjegyzések a kérelmekre vonatkozó adatszolgáltatási követelményeket tartalmazó táblázatokhoz.

- I. cím Általános adatszolgáltatási követelmények (beleértve a megjegyzéseket is), 4c oszlop Behozatali vagy kiviteli vám összegének visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó kérelem (és határozat)

- VIII. cím: A behozatali vagy kiviteli vám összegének visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó kérelemhez kapcsolódó egyedi adatszolgáltatási követelmények (beleértve a megjegyzéseket).

Ha valamely személy visszafizetést vagy elengedést kérelmez, e személynek minden, az illetékes vámhatóságok által kért, a határozathozatalhoz szükséges információt rendelkezésre kell bocsátania (Uniós Vámkódex 22. cikk (1) bek.).

A vámhatóságok legkésőbb a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem kézhezvételét követő 30 napon belül ellenőrzik, hogy teljesülnek-e a kérelem elfogadásának a feltételei (Uniós Vámkódex 22. cikk (2) bek.). Lásd a 2.2.2. pontot.

2.2.1.6 Okmányok

„Csatolt okmányok” név alatt szerepel a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemhez csatolandó adatelemek egyike (felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklet, I. cím, 2/4. sorszámú adatelem). Ezen adatelem értelmében meg kell adni a kérelemhez csatolt okmány(ok) típusát és – ha alkalmazható – az okmány(ok) azonosító számát és/vagy kibocsátásának dátumát. Meg kell adni a csatolt okmányok teljes számát is. Az olyan árukra vonatkozó kérelmet, amelyekre behozatali vagy kiviteli engedély került benyújtásra a vonatkozó vám-árnyilatkozat benyújtásakor, bizonyos esetekben igazolással kell alátámasztani (lásd a 2.2.2.2. pontot). Más okmányok nem képezik részét a behozatali vagy kiviteli vám összegének visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó kérelemhez kapcsolódó adatszolgáltatási követelményeknek.

A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem befogadása után a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság a határozat meghozatalához szükségesnek tarthatja, hogy a kérelmező további információkkal (pl. okmányokkal) szolgáljon (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (1) bek.).

2.2.1.7 Az áruk vám elé állítása

A visszafizetés vagy elengedés feltétele az áruk vám elé állítása.

Amennyiben az árut nem lehet bemutatni a vámhatóságnak, a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság csak akkor engedélyezi a visszafizetést vagy elengedést, ha bizonyítékkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó áruk azok az áruk, amelyek tekintetében a visszafizetést vagy elengedést kérték (végrehajtási rendelet 173. cikk).

2.2.2 A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem elfogadása

A vámhatóságok késedelem nélkül és legkésőbb visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem kézhezvételét követő 30 napon belül ellenőrzik, hogy teljesülnek-e a kérelem elfogadásának a feltételei (Uniós Vámkódex 22. cikk (2) bek.).

Az elfogadás feltételei a következők:

1. Az elfogadás általános feltételei (2.2.2.1. pont)
2. Adatszolgáltatási követelmények (2.2.2.2. pont)

Ha a vámhatóságok azt állapítják meg, hogy a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem tartalmazza mindazokat az információkat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a határozatot meghozzák, a kérelem kézhezvételét követő 30 napon belül közlik a kérelmezővel, hogy a kérelmet elfogadták (Uniós Vámkódex 22. cikk (2) bek. második albekezdés).

2.2.2.1 A befogadás általános feltételei (felhatalmazáson alapuló rendelet 11. cikk)

A behozatali vagy kiviteli vámok visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet a következő feltételek teljesülése esetén kell befogadni:

- a) a kérelmező szerepel az (Uniós Vámkódex 9. cikke szerinti) nyilvántartásban;
- b) a kérelmet a visszafizetési vagy elengedési kérelmek átvételére illetékes vámhatósághoz nyújtották be;
- c) a kérelem nem olyan határozatra vonatkozik, amelynek célja megegyezik egy korábbi, ugyanahhoz a kérelmezőhöz címzett határozattal, amely a kérelem benyújtását megelőző egyéves [a felhatalmazáson alapuló rendelet 12. cikk (2) bekezdésében említett esetekben három éves] időszak során megsemmisítésre vagy visszavonásra került azért, mert a kérelmező nem teljesítette a határozatból eredő valamely kötelezettségét.

2.2.2.2 Adatszolgáltatási követelmények (felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklet, I. cím, 4c oszlop és VIII. cím)

*** A befogadáshoz az alábbi adatok szolgáltatására van szükség:**

Kérelem típusának kódja (adatelem sorszáma: 1/1)

Visszafizetésre irányuló kérelem esetén: **REP kód** (végrehajtási rendelet A. melléklet, II. cím, 2. Kódok)

Elengedésre irányuló kérelem esetén: **REM kód** (végrehajtási rendelet A. melléklet, II. cím, 2. Kódok)

*** A kérelmező és (ha van) képviselője azonosítója (adatelem sorszáma: 3/2 és 3/4)**

- Kérelmező azonosító száma (adatelem sorszáma: 3/2):

A kérelmező az a személy, aki határozatért folyamodik a vámhatósághoz. Szükséges megadni a kérelmező EORI-számát (gazdálkodók nyilvántartási és azonosító száma), ha van. Ha a kérelmet elektronikus adatfeldolgozási eljárás igénybevételével nyújtják be, a kérelmező EORI-számát mindig meg kell adni.

- Képviselő azonosító száma (adatelem sorszáma: 3/4):

Ha a kérelmező képviselő útján jár el, a képviselő EORI-számát kell megadni (ha van).

A határozatot hozó vámhatóság felhívására be kell nyújtani a vonatkozó szerződést, meghatalmazást vagy más olyan okmányt, amely tanúsítja, hogy a képviselő jogosult vámjogi képviselőként eljárni (lásd Uniós Vámkódex 19. cikk).

*** Kérelmező (adatelem sorszáma: 3/1)**

A kérelmező az a személy, aki határozatért folyamodik a vámhatósághoz. A kérelmező nevét és címét csak olyan esetekben kötelező megadni, amikor nem kell megadni az érintett személy EORI-számát.

Az EORI-szám megadása esetén nem kell megadni a nevet és címet, kivéve, ha papíralapú kérelmet használnak (4. megjegyzés).

*** Képviselő (adatelem sorszáma: 3/3)**

Ha a kérelmező képviselővel jár el, meg kell adni a képviselőre vonatkozó lényeges információkat (név, cím). A határozatot hozó vámhatóság felhívására be kell nyújtani a vonatkozó szerződést, meghatalmazást vagy más olyan okmányt, amely tanúsítja, hogy a képviselő jogosult vámjogi képviselőként eljárni.

Ez az információ csak olyan esetekben kötelező, amikor nem kell megadni az EORI-számot. Az EORI-szám megadása esetén nem kell megadni a nevet és címet, kivéve, ha papíralapú kérelmet használnak (4. megjegyzés).

*** Beszedés jogcíme (adatelem sorszáma: VIII/1)**

Meg kell adni vám-árunyilatkozat(ok) fő hivatkozási számát (MRN) vagy bármely más olyan okmány hivatkozási számát, amely a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem tárgyát képező behozatali vám közlésének alapot adott. A vámtartozásnak, amelynek kapcsán a visszafizetést vagy elengedést kérik, kétség nélkül azonosíthatónak kell lennie a kérelem alapján.

A visszafizetési vagy elengedési kérelem egy vagy több behozatali árunyilatkozatra is vonatkozhat.

*** Vámhivatal, ahol a vámtartozást közölték (adatelem sorszáma: VIII/2)**

Meg kell adni annak a vámhivatalnak az azonosítóját, ahol a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem tárgyát képező behozatali vagy kiviteli vámot közölték.

Papíralapú kérelem esetében meg kell adni az érintett vámhivatal nevét és pontos címét, és ha van, postai irányítószámát.

*** Jogalap (adatelem sorszáma: VIII/9)**

A megfelelő kód (végrehajtási rendelet A. melléklet II. cím, 2. Kódok, VIII/9 Jogalap) használatával meg kell adni behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésére vagy elengedésére irányuló kérelem jogalapját. A használandó vonatkozó kódok:

Kód	Leírás	Jogalap
„A” kód	A behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege	Uniós Vámkódex 117. cikk
„B” kód	Hibás áruk vagy a szerződés feltételeinek nem	Uniós Vámkódex 118. cikk

	megfelelő áruk	
„C” kód	Az illetékes hatóságok által elkövetett hiba	Uniós Vámkódex 119. cikk

„D” kód	Méltányosság	Uniós Vámkódex 120. cikk
„E” kód	Az Uniós Vámkódex 174. cikkének megfelelően érvénytelenített vám-árunyilatkozattal kapcsolatban megfizetett behozatali vagy kiviteli vám összege	Uniós Vámkódex 116. cikk (1) bek.

***A visszafizetés vagy elengedés alapiául szolgáló okok leírása (adatelem sorszámá: VIII/13)**

A behozatali vagy kiviteli vám elengedésére vagy visszafizetésre irányuló kérelem alapiául szolgáló indokolás részletes leírása szükséges.

Ezt az adatelemet minden olyan esetben ki kell tölteni, amikor az információ nem derül ki a kérelem más részeiből.

Leggyakrabban az alábbi „indoklásokra” hivatkoznak:

- Uniós Vámkódex 117. cikke alapián - Túlzott mértékben felszámított vám

Visszamenőleges hatályú behozatalivám-mentesség iránti kérelem (tértiáruk – lásd Uniós Vámkódex 203. cikk)

Vámkontingens, vámplafon vagy egyéb preferenciális tarifális szabály alkalmazására vonatkozó visszamenőleges hatályú kérelem (Uniós Vámkódex 117. cikk (2) bek.)

Vámfelfüggesztésre vonatkozó visszamenőleges hatályú kérelem

Preferenciális intézkedésekre vonatkozó visszamenőleges hatályú kérelem

Tarifális besorolás módosítása

Mennyiség (kiegészítő mértékegység) megváltozása Mulasztás vagy hiba

Árutovábbítási művelet menetrend szerinti voltára vonatkozó utólagos bizonyíték

Vámérték módosítása

Lényeges hibák a vámösszeg számítása során (rossz pénznem stb.)

ARCHÍVUM

– az **Uniós Vámkódex 116. cikk (1) bek. második albekezdése alapján** – A nyilatkozat érvénytelenítése a felhatalmazáson alapuló rendelet 148. cikke szerinti okokból:

- * az áru tévesen lett másik vám eljárás helyett olyan vám eljárásra bejelentve, amelynek keretében behozatalivám-tartozás keletkezik;
- * az árut tévesen jelentették be másik áru helyett olyan vám eljárásra, amelynek keretében behozatalivám-tartozás keletkezik;
- * egy, a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 7. pontja értelmében vett távollevők között kötött szerződés keretében eladott, szabad forgalomba bocsátott árut visszaküldenek;
- * az uniós árut tévedésből a nem uniós árukra vonatkozó vám eljárások valamelyikére jelentették be, és uniós vámjogi státusát utólag T2L, T2LF vagy vámárumánifeszt útján igazolták;
- * az árut tévedésből több vám-árnyilatkozat útján is bejelentették;
- * a vámhatóság az Uniós Vámkódex 211. cikkének (2) bekezdése alapján visszamenőleges hatályú engedélyt adott ki.

- az Uniós Vámkódex 118. cikke alapján

- * Olyan áruk, amelyeket az importőr visszautasított, mivel azok az átengedés időpontjában nem feleltek meg a behozatal alapjául szolgáló szerződés feltételeinek
- * Olyan áruk, amelyeket az importőr visszautasított, mivel azok az átengedés időpontjában hibásak voltak

- az Uniós Vámkódex 119. cikke alapján

- * A vámhatóság által elkövetett hiba a vámkontingens nyomon követését illetően (Uniós Vámkódex 119. cikk (2) bek.)
- * Az illetékes hatóságok által elkövetett hiba (Uniós Vámkódex 119. cikk (1) bek.)

- az Uniós Vámkódex 120. cikke alapján

- * Méltányosság (Különleges körülmények)

- a Közösségi Vámkódex 128. cikke alapján (a végrehajtási rendelet 349. cikk (2) bekezdése szerinti átmeneti időszak)

- * Aktív feldolgozás vám-visszatérítési rendszer formájában.

*** Vámtarifaszám (adatelem sorszáma: 5/1)**

Az érintett áru nyolc számjegyű Kombinált Nomenklátúra-kódja, TARIC-kódja, és adott esetben TARIC-kiegészítő kódja(i), illetőleg szükséges esetben a nemzeti kiegészítő kódja(i).

*** Az áru kereskedelmi megnevezése (adatelem sorszáma: 5/2)**

Meg kell adni az áru szokásos kereskedelmi megnevezését vagy tarifális megnevezését. A megnevezésnek egyeznie kell a vám-árnyilatkozaton szereplő megnevezéssel.

Meg kell adni a csomagok mennyiségét, fajtáját, jelét és azonosító számát. Csomagolatlan áruk esetén meg kell adni a tárgyak darabszámát vagy fel kell tüntetni az „ömlesztett” kifejezést.

*** Árumennyiség (adatelem sorszáma: 5/3)**

Meg kell adni az áruk nettó mennyiségét a Kombinált Nomenklatúra (a 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. melléklete) szerinti kiegészítő mértékegységekben kifejezve.

*** Vámérték (adatelem sorszáma: VIII/6)**

Fel kell tüntetni az áruk vámértékét.

*** Behozatali vagy kiviteli vám típusa (adatelem sorszáma: VIII/8)**

A megfelelő kódok (a végrehajtási rendelet A. melléklet I. címe szerint a B. mellékletben a 4/3. sorszámú adatelemnél (Fizetendő adók kiszámítása – Adó fajtája) megadott kódokat kell használni) használatával meg kell adni a visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vagy kiviteli vám típusát.

Az alábbi kódok alkalmazandók:

Behozatali vámok	A00
Végleges dömpingellenes vámok	A30
Ideiglenes dömpingellenes vámok	A35
Végleges kiegyenlítő vámok	A40
Ideiglenes kiegyenlítő vámok	A45
Kiviteli vám	C00
Más országok érdekében beszedett vámok	E00

*** A visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vám összege (adatelem sorszáma: VIII/7)**

A nemzeti pénznemre vonatkozó megfelelő kód (a végrehajtási rendelet A. melléklet I. címe szerint a pénznemhez az ISO alpha-3 valutakódokat (ISO 4217) kell használni) használatával meg kell adni a visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vagy kiviteli vám összegét.

A vonatkozó kódok az alábbiak:

Pénznem	Kód
Euró	EUR
Dán korona	DKK
Svéd korona	SEK

Font sterling	GBP
Cseh korona	CZK
Forint	HUF
Zloty	PLN
Bolgár leva	BGN
Román lej	RON
Kuna	HRK

*** Csatolt okmányok (adatelem sorszáma: 2/4)**

Bizonyos esetekben a kérelmet a hatóságok által kiállított igazolással kell alátámasztani (felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklet I. cím 3. megjegyzés). Ez általában az olyan árukra vonatkozik, amelyekre behozatali vagy kiviteli engedély került benyújtásra a vonatkozó vám-árunyilatkozat benyújtásakor.

A többi esetében nem kell okmányokat csatolni a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemhez. Azonban, ha vannak a kérelemnek csatolmányai, meg kell adni a kérelemhez csatolt okmány(ok) típusát és – ha alkalmazható – az okmány(ok) azonosító számát és/vagy kibocsátásának dátumát.

Amennyiben az okmány a kérelemben máshol megadott információkhoz kapcsolódó további információt tartalmaz, meg kell hivatkozni az érintett adatelemet.

*** Banki és bankszámlaadatok (adatelem sorszáma: VIII/14)**

ARCHÍVUM

Adott esetben meg kell adni az azzal a bankszámlával kapcsolatos adatokat, ahova a behozatali vagy kiviteli vámot visszafizetik vagy elengedik¹.

*** Hely, dátum, az aláíró aláírása és tisztsége:**

*** Hely (adatelem sorszáma: 4/1)**

Meg kell adni a helyet, ahol a kérelmet aláírták vagy másként hitelesítették.

***Dátum (adatelem sorszáma: 4/2)**

Meg kell adni azt a dátumot, amikor a kérelmező aláírta vagy másként hitelesítette a kérelmet.

*** Aláírás/hitelesítés (adatelem sorszáma: 1/2²)**

A papíralapú kérelmet a kérelmet benyújtó személynek kell aláírnia. Az aláíró személynek meg kell adnia a tisztségét, ill. beosztását is.

Az elektronikus adatfeldolgozási eljárás felhasználásával készült kérelmeket a kérelmet benyújtó személynek (kérelmező vagy képviselő) kell hitelesítenie.

*** Áruhely (adatelem sorszáma: 4/8)**

Ez az információ elhagyható olyan esetekben, amikor az uniós vámjogszabályok lehetővé teszik az áruk vám elé állítási kötelezettség alóli mentesítését (11. megjegyzés)

Egyéb esetekben meg kell adni az áruk helyének nevét és címét, adott esetben a postai irányítószámot is.

Elektronikus adatfeldolgozási eljárás felhasználásával benyújtott kérelemnél a cím a megfelelő kóddal helyettesíthető, ha általa egyértelműen beazonosítható az érintett hely.

*** Az áruhelyért felelős vámhivatal (adatelem sorszáma: VIII/3)**

Ezt az információt csak akkor kell megadni, ha a hivatal eltér attól a vámhivataltól, ahol a vámtartozást közölték.

Meg kell adni az érintett vámhivatal azonosítóját.

Papíralapú kérelem esetében meg kell adni az érintett vámhivatal nevét és pontos címét, és ha van, postai irányítószámát.

¹ Elengedési kérelemnél a bankszámla adatokat nem kell megadni. Ha azonban a befizetést időközben teljesítik, az elengedési eljárás visszafizetési eljárássá válik, és ezekben az esetekben hasznossá válik ez az információ.

² Ha a kérelmet (vámjogi) képviselő írja alá, a kérelemben meg kell említeni, hogy azt az aláíró a képviselt személy képviselőjeként írja alá

*** Vámeljárás (az alakiságok előzetes elvégzése iránti kérelem) (adatelem sorszáma: VIII/5)**

A behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege esetének kivételével (116. cikk

(1) bekezdése első albekezdésének a) pontja) a megfelelő kód feltüntetésével meg kell adni, hogy a kérelmező melyik (vám)eljárás alá kívánja vonni az árukat.

A B. mellékletben az 1/10. adatelemre (Eljárás) vonatkozóan megadott kódokat kell alkalmazni (A. melléklet, I. cím, VIII/5. sorszámú adatelem). Ezek a kódok az alábbiak:

10 Végleges kivitel.

Az Unió vámterületéről kiszállítani kívánt uniós árukat kiviteli eljárás alá kell vonni (Uniós Vámkódex 269. cikk (1) bek.).

51 Áruk aktív feldolgozási eljárás alá vonása

Az aktív feldolgozási eljárás vonatkozik a megsemmisítésre is (az áruk megsemmisítése feldolgozási művelet (Uniós Vámkódex 5. cikk (37) bek.), kivéve, ha a megsemmisítést a vámhatóság végzi, vagy az annak felügyelete alatt történik.

80 Külső árutovábbítás – 80. kód, a végrehajtási rendelet A. melléklet I. címe szerint

Ha uniós árukat olyan harmadik országba vagy egy vagy több olyan harmadik országon keresztül visznek ki, amely szerződő fele az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezménynek, és alkalmazni kell az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezmény rendelkezéseit, az árukat uniós külső árutovábbítási eljárás alá kell vonni, ha az uniós áru a behozatali vám visszafizetésére vagy elengedésére jogosult abban az esetben, ha külső árutovábbítás alá vonják (Uniós Vámkódex 226. cikk (2) bek.).

76: Uniós áruk vámraktározási eljárás alá vonása.

Annak érdekében, hogy a behozatali vám visszafizetését vagy elengedését megengedő határozat előnyeiből részesülhessenek, az uniós áruk vámraktározási eljárás alá vonhatók (Uniós Vámkódex 237. cikk (2) bek.).

Magyarázat:

- Szabad forgalomba bocsátást követően a behozatali vám visszafizetésére vagy elengedésére irányuló kérelem az áruk hibás vagy a szerződés feltételeinek nem megfelelő volta alapján (Uniós Vámkódex 118. cikk).
- A visszafizetés vagy elengedés megadása céljából az érintett áru vámraktározási eljárás alá vonható az Unió vámterületéről való kiszállítás helyett.

78: Áruk vámszabad területre helyezése.

Annak érdekében, hogy a behozatali vám visszafizetését vagy elengedését megengedő határozat előnyeiből részesülhessenek, az uniós áruk vámszabad területi eljárás alá vonhatók (Uniós Vámkódex 237. cikk (2) bek.).

Fel kell tüntetni, hogy kérelmezik-e az alakiságok előzetes elvégzését.

2.2.2.3 Elfogadás dátuma

Az elfogadás dátuma kapcsán több eset lehetséges:

1. eset

Ha a vámhatóság befogad egy kérelmet, a szóban forgó kérelem befogadásának dátuma az a nap, amikor a vámhatóság valamennyi előírt információt megkapta (végrehajtási rendelet 12. cikk (1) bek.). Ha a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet benyújtották, a felhatalmazáson alapuló rendelet 11.

cikkében szereplő feltételek teljesülnek, az A. melléklet szerinti valamennyi előírt információ benyújtásra került, szükség szerint a kötelező okmányokkal együtt, a kérelem befogadásának dátuma a kérelem átvételének dátuma.

2. eset

Ha a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet benyújtották, a felhatalmazáson alapuló rendelet 11. cikkében szereplő feltételek teljesülnek, azonban a felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklete szerinti előírt információkat nem teljes körűen adták meg és a kötelező dokumentumok nem kerültek benyújtásra, a kérelem befogadásának dátuma az a nap, amelyen a vámhatóság – felszólítás nyomán – az utolsó szükséges információt és/vagy hiányzó okmányt is megkapta (végrehajtási rendelet 12. cikk (1) bek.).

3. eset

Amennyiben a kérelmező nem nyújtja be a vámhatóságok által kért információt a hatóságok által e célból meghatározott határidőn belül, a kérelmet nem lehet befogadni, és a kérelmezőt erről értesíteni kell (végrehajtási rendelet 12. cikk (3) bek.).

4. eset

Amennyiben a kérelmező nem kap arra vonatkozó értesítést, hogy a kérelmet befogadták-e vagy sem, a kérelem befogadottnak tekintendő. A befogadás dátuma a kérelem benyújtásának napja (végrehajtási rendelet 12. cikk (3) bek.).

2.2.3 A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem vizsgálata

2.2.3.1 – A benyújtási határidő ellenőrzése

A visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet meghatározott határidőn belül kell benyújtani (Unió Vámcodekx 121. cikk (1) bek.). Ez a határidő a visszafizetés vagy elengedés alapjául szolgáló októl függ (a konkrét határidő tekintetében lásd a következő fejezeteket).

Az időtartamot meg kell hosszabbítani, ha a kérelmező igazolja, hogy előre nem látható körülmény vagy vis maior miatt akadályoztatva volt a kérelem előírt időtartamon belüli benyújtásában (Unió Vámcodekx 121. cikk (2) bek.).

A vámszabályozás szövegekörnyezetében a „vis maior” és az „előre nem látható körülmények” fogalma egyfelől egy objektív, a gazdasági szereplőtől független és rendkívüli körülményekre vonatkozó elemet foglal magában, másfelől pedig egy olyan szubjektív elemet, amely azzal függ össze, hogy az érdekelt köteles védekezni a rendkívüli esemény következményei ellen, megtéve ennek során – anélkül, hogy túlzott áldozatot hozna – a megfelelő intézkedéseket (lásd ebben az értelemben: a 2017. május 18-i „*Latvijas Dzelceļš*” VAS és a *Valsts ieņēmumu dienests* ítéletet, C-154/16, 61. pont).

Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a vis maior „az arra hivatkozó fél befolyásán kívüli körülményt jelent, a normálistól eltérő és előre nem látható körülményt, amelyek következményei még minden gondosság ellenére is elkerülhetetlenek” (1987. 02. 05. Denkavit ügy, C-145/85.; 1993. 12. 07., Edmond Huygens ügy C-12/92.; 1995. 02. 23-i ítélet, C-334/93. Bonapharma ügy, 1997. 07. 17-i ítélet, C-97/95. Pascoal & Filhos ügy 1999. 06. 10-i ítélet, C-37/97. ügy).

Emellett az Unió Vámcodekx 121. cikk (1) bekezdése értelmében vett „vis maior” és „előre nem látható körülmények” fogalmakat szigorúan kell értelmezni (lásd analógia alapján a 2016. február 4-i *C & J*

Az időtartam nem hosszabbítható meg, ha a kérelmet a nyilatkozat érvénytelenítése érdekében nyújtják be. Ilyen kérelem esetében a felhatalmazáson alapuló rendelet 148. cikke szerinti határidő nem hosszabbítható meg.

Ha jogorvoslati kérelmet nyújtanak be a vámtartozás közlésével szemben, a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem benyújtására rendelkezésre álló időtartamot fel kell függeszteni a jogorvoslati eljárások időtartamára, attól a naptól számítva, amikor a jogorvoslati kérelem benyújtása megtörtént (Uniós Vámkódex 121. cikk (3) bek.).

2.2.3.2 – Hiánypótlás kérése a kérelmezőtől

Ha valamely személy kérelmez egy, a vámjogszabályok alkalmazásához kapcsolódó határozatot, e személynek minden, az illetékes vámhatóságok által kért, a határozathozatalhoz szükséges információt rendelkezésre kell bocsátania (Uniós Vámkódex 22. cikk (1) bek.).

Ha – a behozatali engedélyhez kapcsolódó igazolás kivételével – nem nyújtják be a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet alátámasztó valamely okmányt, ez alapján a kérelem nem minősíthető befogadhatatlannak.

Ezzel szemben más okmányokat – a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem jellegétől és okától függően – a kérelem befogadását követően kell benyújtani, ha azok a vámhatóság szerint szükségesek a döntéshez.

Emellett a felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (1) bekezdése értelmében a kérelem befogadása után a vámhatóság további információkat is kérhet, ha azokat szükségesnek tartja a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemről való döntéshez.

Amint a vámhatóság megállapította, hogy mely információk és/vagy okmányok hiányoznak, levélben meg kell keresnie a gazdálkodót azok benyújtása érdekében.

Mivel a hatóság rendelkezésére álló 120 napos döntéshozatali határidő a kérelem befogadásának napján kezdődik (és nem akkor, amikor minden lényeges információt megkapott), a kérelem elbírálásához szükséges további információk vagy okmányok bekérésének bármely késedelme befolyásolhatja a rendes döntéshozatali határidőt.

A behozatali vám visszafizetésére vagy elengedésére irányuló kérelem elbírálásához szükséges okmányok attól függenek, hogy a gazdálkodó mit jelölt meg a kérelem alapjául.

Ezek az okmányok az alábbiak lehetnek:

- az érintett vám-árnyilatkozat(ok) másolata
- az Uniós Vámkódex 173. cikk (3) bekezdése alapján módosított vám-árnyilatkozat(ok) másolata
- számla
- AGRIM engedély
- vámhatósági engedély különleges eljárások alkalmazására (Uniós Vámkódex VII. cím)
- preferenciális származás igazolása

- adásvételi / kereskedelmi szerződés
- megrendelőlap
- visszafizetendő vám összege: lebontva eredeti és javított, visszafizetendő vagy elengedendő összegre
- kötelező vámtarifainformációk
- Kötelező származási információk
- Szállítási dokumentumok (hajóraklevél, csomagjegyzék stb.)
- annak igazolása, hogy az áru hibás vagy nem felel meg a szerződés feltételeinek
- a szabványnak való meg nem felelés igazolása
- jogerős bírósági határozat
- menetrend szerinti árutovábbítás igazolása
- Képviselési jog igazolása
- Termék műszaki adatlapok
- Fuvarszámla
- a visszafizetés vagy elengedés feltételét képező alakiságok teljesítésének igazolása (kivétel, megsemmisítés vagy különleges eljárás alá helyezés)
- a végrehajtási rendelet 334. cikkében említett kilépési tanúsítvány

Határidő meghosszabbítása

A további információk szolgáltatására legfeljebb 30 napos határidőt kell tűzni. (Ezzel egy időben a határozat meghozatalára vonatkozóan előírt határidőt ezzel az időtartammal meg kell hosszabbítani. A kérelmezőt a határozat meghozatalára előírt határidő meghosszabbításáról értesíteni kell (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (1) bek.).

Ha a gazdálkodó az előírt határidőn belül nem szolgáltatja a kért további információkat vagy okmányokat, a meghallgatáshoz való jog megadása után a kérelem vizsgálatát elutasítással kell folytatni.

2.2.3.3 – Kiegészítő információk kérése másik tagállamtól

Ha visszafizetés vagy elengedés céljából kiegészítő információt kell beszerezni a vámtartozás közlésének helye szerinti tagállam vámhatóságától eltérő vámhatóságtól, vagy ha az árukat az említett vámhatóságnak meg kell vizsgálnia annak biztosítása érdekében, hogy a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó feltételek teljesüljenek, a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság – pontosan meghatározva a kért információ jellegét vagy az elvégzendő ellenőrzéseket – kéri az áruhely szerinti tagállam vámhatóságának segítségét.

Az információkéréshez csatolni kell a kérelem adatait, továbbá minden ahhoz szükséges okmányt, hogy az áruhely szerinti tagállam vámhatósága meg tudja szerezni az információt vagy el tudja végezni a kért ellenőrzéseket (végrehajtási rendelet 175. cikk).

Ha nem elektronikus utat használnak, a 33-06. mellékletben meghatározott nyomtatvány használatával készült írásbeli kérelem két másolati példányát is el kell küldeni az áruhely szerinti tagállam vámhatóságának (végrehajtási rendelet 175. cikk (2) bek.).

A kérelmezőt (vagy képviselőt) értesíteni kell a másik tagállam megkereséséről (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (3) bek.).

Az áruhely szerinti tagállam vámhatósága haladéktalanul eleget tesz a kérésnek. A kézhezvételtől számított 30 napon belül megszerzi a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság által kért információt vagy elvégzi a kért ellenőrzést.

A kérelem eredeti példányának megfelelő részében feltünteti a megszerzett eredményeket és a közreműködési kérelmet alátámasztó okmányokkal együtt visszajuttatja a szóban forgó okmányt a határozat meghozatalában illetékes vámhatósághoz.

Ha az áruhely szerinti tagállam vámhatósága 30 napon belül nem tudja megszerezni a kért információt vagy elvégezni a kért ellenőrzéseket, visszajuttatja a megfelelő megjegyzéssel ellátott kérelmet (végrehajtási rendelet 175. cikk (3) bek.)

2.2.4 Döntés a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemről

Amennyiben a vámhatóságoknak az előadott indokok alapján nem áll módjukban megadni a behozatali- vagy kivitelivám-összeg visszafizetését vagy elengedését, el kell végezniük a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem érdemi vizsgálatát a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozóan említett egyéb okok tekintetében (Uniós Vámkódex 121. cikk (2) bek.).

Ha a vámhatóság elvégzi „a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó kérelem érdemi vizsgálatát a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozóan említett egyéb okok tekintetében”, tehát a visszafizetés vagy elengedés több jogalapját is megvizsgálja, akkor is csak egy határozatot hoz a visszafizetéséről.

Ha a vámhatóság elvégezte „a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó kérelem érdemi vizsgálatát a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozóan említett egyéb okok tekintetében”, és ez alapján a visszafizetési/elengedési döntést egy másik cikk alapján hozza meg, és nem az alapján, amelyre a kérelmező hivatkozott, a határozatot kérelemre és nem saját kezdeményezés alapján hozottak kell tekinteni, mivel a vizsgálatot az eredeti kérelem alapján, az Uniós Vámkódex 121. cikk (2) bekezdésének megfelelően végezték.

2.2.4.1 – A döntéshozatalra rendelkezésre álló időtartam

Az illetékes vámhatóság a határozatot késedelem nélkül és legkésőbb a kérelem elfogadásától számított 120 napon belül meghozza, és erről a kérelmezőt egyidejűleg értesíti (Uniós Vámkódex 22. cikk (3) bek. első albekezdése).

Amennyiben a vámhatóságok a határozat meghozatalának határidejét nem tudják betartani, a vonatkozó határidő lejártá előtt erről értesítik a kérelmezőt, megjelölve a határidő túllépésének indokait, és feltüntetve azt a további időtartamot, amelyet a határozat meghozatalához szükségesnek tartanak. Ez a

további időtartam nem haladhatja meg a 30 napot (Uniós Vámkódex 22. cikk (3) bek. második albekezdése).

2.2.4.2 – A döntéshozatali időtartam meghosszabbítása vagy felfüggesztése

A vámhatóságok a határozat meghozatalára a vámjogszabályokban megállapított határidőt meghosszabbíthatják, amennyiben a kérelmező a feltételeknek és kritériumoknak való megfelelést célzó kiigazítások megtétele érdekében meghosszabbítást kér (Uniós Vámkódex 22. cikk (3) bek. harmadik albekezdése).

A döntéshozatalra rendelkezésre álló időtartam meghosszabbítható, ha:

- a kérelem befogadása után a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság a határozat meghozatalához szükségesnek tartja, hogy a kérelmező további információkkal szolgáljon. A vámhatóság legfeljebb 30 napos határidőt szab a kérelmezőnek az információk megadására. A határozat meghozatalára vonatkozóan előírt határidőt ezzel az időtartammal meg kell hosszabbítani (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (1) bek.).
- a meghallgatáshoz való jog alkalmazása. A határozat meghozatalára vonatkozóan előírt határidőt 30 nappal meg kell hosszabbítani. A kérelmezőt értesíteni kell a meghosszabbításról (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (2) bek.).
- a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság más vámhatósággal konzultál. Ilyenkor a határozat meghozatalára előírt határidőt a konzultáció határidejének meghosszabbodásával megegyező időtartammal meghosszabbítja. A kérelmezőt a határozat meghozatalára előírt határidő meghosszabbításáról értesíteni kell (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (3) bek.).
- a vámjogszabályok megsértésének alapos gyanúja áll fenn, és a vámhatóságok e gyanú alapján vizsgálatot folytatnak. A határozat meghozatalára előírt határidőt a vizsgálat lefolytatásához szükséges időtartammal meg kell hosszabbítani. A meghosszabbítás időtartama nem lehet kilenc hónapnál hosszabb. Ha ez a vizsgálatot nem veszélyezteti, a kérelmezőt a határidő meghosszabbításáról értesíteni kell (felhatalmazáson alapuló rendelet 13. cikk (4) bek.).

Amennyiben az ügyet határozathozatal céljából a Bizottságnak továbbítják (Uniós Vámkódex 116. cikk (3) bek. első albekezdése), vagy azért nem továbbítják, mert a Bizottság korábban határozatot fogadott el egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyben vagy a Bizottság előtt egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügy elbírálása már folyamatban van (Uniós Vámkódex 116. cikk (3) bek. második albekezdése), a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozat meghozatalára megállapított határidőt fel kell függeszteni, amíg az érintett tagállam a Bizottság határozatáról szóló értesítést vagy az ügy visszaküldéséről szóló értesítését megkapja (felhatalmazáson alapuló rendelet 97. cikk (1) bek.).

Megjegyzendő, hogy amennyiben a Kódex 22. cikk (3) bekezdésében említett határidőn belül nem születik döntés, a kérelmező a 44. cikk (1) bek. 2. albekezdésének megfelelően jogosult a jogorvoslati jog gyakorlására.

Ha a Bizottság nem hoz határozatot a 100. cikk szerinti határidőn belül, vagy nem értesíti az adott tagállamot a határozatról a 101. cikk (1) bek. szerinti határidőn belül, a határozathozatalra illetékes vámhivatal köteles az érintett személy számára kedvező határozatot hozni (felhatalmazáson alapuló rendelet 102. cikk).

2.2.4.3 - Meghallgatáshoz való jog kedvezőtlen döntés esetén

Egy olyan határozat meghozatala előtt, amely hátrányosan érintené a kérelmezőt, a vámhatóságoknak közölniük kell a határozatuk alapjául használni kívánt okokat a kérelmezővel, akinek meg kell adni a

lehetőséget arra, hogy kifejezze álláspontját egy attól a naptól számított, meghatározott időtartamon belül, amelyen a közlést megkapta vagy úgy tekintendő, hogy megkapta (Uniós Vámkódex 22. cikk (6) bekezdés első albekezdése).

A kérelmezőt hátrányosan érintő határozat meghozatala előtt 30 napot kell biztosítani a kérelmező számára arra, hogy kifejezze álláspontját (felhatalmazáson alapuló rendelet 8. cikk (1) bek.).

A közlés:

- a) hivatkozást tartalmaz a vámhatóságok által határozatuk alapjául használni kívánt okmányokra és információkra;
- b) meghatározza az érintett személy által álláspontja kifejezésére rendelkezésre álló időtartamot, amely attól a naptól kezdődik, amelyen a közlést megkapta vagy úgy tekintendő, hogy megkapta;
- c) hivatkozást tartalmaz az érintett személy azon jogára, hogy – az alkalmazandó rendelkezéseknek megfelelően – hozzáférése legyen az a) pontban említett okmányokhoz és információkhoz (végrehajtási rendelet 8. cikk (1) bek.).

Ha az érintett személy az időtartam lejárta előtt kifejezi álláspontját, a vámhatóságok folytathatják a határozathozatalt, kivéve, ha az érintett személy egyidejűleg jelzi arra irányuló szándékát, hogy az előírt időtartamon belül részletesebben kifejezze álláspontját (végrehajtási rendelet 8. cikk (2) bek.).

Az álláspontja kifejtésére rendelkezésre álló időtartam lejártát követően a kérelmezőt megfelelő formában értesíteni kell a határozatról (Uniós Vámkódex 22. cikk (6) bek. első albekezdése).

Ha a határozat a kérelmező bizottsági határozatról való értesítésére vonatkozik, nem kell megadni a számára a lehetőséget arra, hogy kifejezze az álláspontját (felhatalmazáson alapuló rendelet 10. cikk c) pont).

2.2.4.4. A határozatban feltüntetendő adatok

A vám visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó határozatoknak az alábbi adatokat kell tartalmazniuk (felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklet):

- **Határozattípus kódja (adatelem sorszáma: 1/1)**

Visszafizetésre vonatkozó határozat esetén: **REP** (végrehajtási rendelet A. melléklet, II. cím, 2. Kódok) Elengedésre vonatkozó határozat esetén: **REM** (végrehajtási rendelet A. melléklet, II. cím, 2. Kódok)

- **Aláírás/hitelesítés (adatelem sorszáma: 1/2)**

A papíralapú határozatok aláírása, vagy az elektronikus adatfeldolgozási eljárás felhasználásával készült határozatok másként történő hitelesítése azon személy által, aki meghozza a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésére vagy elengedésére hozott határozatot.

- **Határozat hivatkozási száma (adatelem sorszáma: 1/6)**

Az illetékes vámhatóság által a határozathoz rendelt egyéni hivatkozási szám.

- **Határozathozó vámhatóság (adatelem sorszáma: 1/7)**

A határozatot meghozó vámhatóság azonosító száma vagy neve és címe.

- Csatolt okmányok (adatelem sorszáma: 2/4)

Meg kell adni a kérelemhez vagy határozathoz csatolt okmány(ok) típusát, és – ha alkalmazható – az okmány(ok) azonosító számát és/vagy kibocsátásának dátumát. Meg kell adni a csatolt okmányok teljes számát is.

Amennyiben az okmány a kérelemben vagy határozatban máshol megadott információk folytatását tartalmazza, meg kell hivatkozni az érintett adatelemet.

- A határozat jogosultja (adatelem sorszáma: 3/1)

A határozat jogosultja az a személy, aki számára a határozatot kibocsátották.

ARCHÍVUM

Ez az információ csak olyan esetekben kötelező, amikor nem kell megadni az adott személy EORI-számát. Az EORI-szám megadása esetén nem kell megadni a nevet és címet, kivéve, ha papíralapú határozatot bocsátanak ki (4. megjegyzés).

Ha a hajózási társaság jár el adósként, a határozatot neki kell címezni.

- A határozat jogosultjának azonosítása (adatelem sorszáma: 3/2)

A határozat jogosultja az a személy, aki számára a határozatot kibocsátották.

- Képviselő, ha van (adatelem sorszáma: 3/3)

Ha a kérelmező képviselő útján jár el, meg kell adni a képviselőre vonatkozó lényeges információkat. Ez az információ csak olyan esetekben kötelező, amikor nem kell megadni az adott személy EORI-számát. Az EORI-szám megadása esetén nem kell megadni a nevet és címet, kivéve, ha papíralapú határozatot bocsátanak ki (4. megjegyzés).

- Képviselő azonosító száma (adatelem sorszáma: 3/4)

Ha a kérelmező képviselő útján jár el, meg kell adni a képviselő EORI-számát.

- Hely (adatelem sorszáma: 4/1)

Csak papíralapú határozat esetén kell megadni (7. megjegyzés).

- Dátum (adatelem sorszáma: 4/2)

Az a dátum, amikor a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó határozatot meghozták.

- Általános megjegyzések (adatelem sorszáma: 6/3)

A határozathozó vámhatóságnak meg kell határoznia a jogorvoslati joghoz kapcsolódó részleteket.

Meg kell adni a határozat végrehajtása során az árukra mindvégig vonatkozó követelmények részleteit. A határozatnak adott esetben tartalmaznia kell egy, a határozat jogosultjának szóló felhívást arra vonatkozóan, hogy az áruk vám elé állításakor a határozat eredeti példányát át kell adnia az általa megválasztott végrehajtó vámhivatalnak.

- Beszedés jogcíme (adatelem sorszáma: VIII/1)

Meg kell adni vám-árnyilatkozat MRN számát vagy bármely más olyan okmány hivatkozási számát, amely a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem tárgyát képező behozatali vagy kiviteli vám közlésének alapot adott.

- Vámhivatal, ahol a vámtartozást közölték (adatelem sorszáma: VIII/2)

Meg kell adni annak a vámhivatalnak az azonosítóját, ahol a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem tárgyát képező behozatali vagy kiviteli vámot közölték.

Papíralapú kérelem esetében meg kell adni a vámhivatal nevét és pontos címét, és ha van, postai irányítószámát.

- Az áruhelyért felelős vámhivatal (adatelem sorszáma: VIII/3)

Ezt az információt csak akkor kel megadni, ha a hivatal eltér attól a vámhivataltól, ahol a vámtartozást közölték.

Meg kell adni az érintett vámhivatal azonosítóját.

Papíralapú kérelem esetében meg kell adni az érintett vámhivatal nevét és pontos címét, és ha van, postai irányítószámát.

- Az áruhelyért felelős vámhivatal megjegyzései (adatelem sorszáma: VIII/4)

Ezt az adatelemet olyan esetekben kell kitölteni, amikor a visszafizetés vagy elengedés egy árucikk megsemmisítése, az államnak való felajánlása, vagy különleges eljárás alá vonása vagy kiviteli eljárásának függvénye, de a kapcsolódó alakiságokat a szóban forgó árucikk kizárólag egy vagy több alkatrészén vagy alkotórészén végzik el.

Ebben az esetben meg kell adni az Unió vámterületén maradó áruk mennyiségét, jellegét és értékét.

Amennyiben az árukat jótékonyági szervezet számára szállítják, meg kell adni az érintett szervezet nevét, pontos címét és postai irányítószámát.

Vámeljárás (az alakiságok előzetes elvégzése iránti kérelem) (adatelem sorszáma: VIII/5)

A behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege esetének kivételével a megfelelő kód feltüntetésével meg kell adni, hogy a kérelmező melyik vámeljárás alá kívánja vonni az árukat.

A B. mellékletben az 1/10. adatelemre (Eljárás) vonatkozóan megadott kódokat kell alkalmazni (A. melléklet, I. cím, VIII/5. sorszámú adatelem). Ezek a kódok az alábbiak:

10 Végleges kivitel.

Az Unió vámterületéről kiszállítani kívánt uniós árukat kiviteli eljárás alá kell vonni (Uniós Vámkódex 269. cikk (1) bek.).

51 Áruk aktív feldolgozási eljárás alá vonása

Az aktív feldolgozási eljárás vonatkozik a megsemmisítésre is (az áruk megsemmisítése feldolgozási művelet (Uniós Vámkódex 5. cikk (37) bek.), kivéve, ha a megsemmisítést a vámhatóság végzi, vagy az annak felügyelete alatt történik.

80 Külső árutovábbítás

Ha uniós árukat olyan harmadik országba vagy egy vagy több olyan harmadik országon keresztül visznek ki, amely szerződő fele az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezménynek, és alkalmazni kell az egységes árutovábbítási eljárásról szóló egyezmény rendelkezéseit, az árukat uniós külső árutovábbítási eljárás alá kell vonni, ha az uniós áru a behozatali vám visszafizetésére vagy elengedésére jogosult abban az esetben, ha külső árutovábbítás alá vonják (felhatalmazáson alapuló rendelet 189. cikk).

76: Uniós áruk vámraktározási eljárás alá vonása.

Annak érdekében, hogy a behozatali vám visszafizetését vagy elengedését megengedő határozat előnyeiből részesülhessenek, az uniós áruk vámraktározási eljárás alá vonhatók (Uniós Vámkódex 237. cikk (2) bek.).

Magyarázat:

- Szabad forgalomba bocsátást követően a behozatali vám visszafizetésére vagy elengedésére irányuló kérelem az áruk hibás vagy a szerződés feltételeinek nem megfelelő volta alapján (Uniós Vámkódex 118. cikk).
- A visszafizetés vagy elengedés megadása céljából az érintett áru vámraktározási eljárás alá vonható az Unió vámterületéről való kiszállítás helyett.

78: Áruk vámszabad területre helyezése.

Annak érdekében, hogy a behozatali vám visszafizetését vagy elengedését megengedő határozat előnyeiből részesülhessenek, az uniós áruk vámszabad területi eljárás alá vonhatók (Uniós Vámkódex 237. cikk (2) bek.).

Fel kell tüntetni, hogy kérelmezik-e az alakiságok előzetes elvégzését.

- Vámérték (adatelem sorszáma: VIII/6)

Fel kell tüntetni az áruk vámértékét.

- Jogonalap (adatelem sorszáma: VIII/9)

A megfelelő kód (végrehajtási rendelet A. melléklet II. cím, 2. Kódok, VIII/9 Jogonalap) használatával meg kell adni behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésére vagy elengedésére irányuló kérelem jogonalpát. A használandó vonatkozó kódok:

Kód	Leírás	Jogonalap
„A” kód	A behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege	Uniós Vámkódex 117. cikk
„B” kód	Hibás áruk vagy a szerződés feltételeinek nem	Uniós Vámkódex 118. cikk

	megfelelő áruk	
„C” kód	Az illetékes hatóságok által elkövetett hiba	Uniós Vámkódex 119. cikk
„D” kód	Méltányosság	Uniós Vámkódex 120. cikk
„E” kód	Az Uniós Vámkódex 174. cikkének megfelelően érvénytelenített vám-árnyilatkozattal kapcsolatban megfizetett behozatali vagy kiviteli vám összege	Uniós Vámkódex 116. cikk (1) bek.

- Behozatali vagy kiviteli vám típusa (adatelem sorszáma: VIII/8)

A megfelelő kódok (a végrehajtási rendelet A. melléklet I. címe szerint a B. mellékletben a 4/3. sorszámú adatelemnél (Fizetendő adók kiszámítása – Adó fajtája) megadott kódokat kell használni) használatával meg kell adni a visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vagy kiviteli vám típusát.

Az alábbi kódok alkalmazandók:

Behozatali vámok	A00
Végleges dömpingellenes vámok	A30
Ideiglenes dömpingellenes vámok	A35
Végleges kiegyenlítő vámok	A40
Ideiglenes kiegyenlítő vámok	A45
Kiviteli vámok	C00
Más országok érdekében beszedett vámok	E00

- A visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vagy kiviteli vám összege (adatelem sorszáma: VIII/7)

A nemzeti pénznemre vonatkozó megfelelő kód (a végrehajtási rendelet A. melléklet I. címe szerint a pénznemhez az ISO alpha-3 valutakódokat (ISO 4217) kell használni) használatával meg kell adni a visszafizetendő vagy elengedendő behozatali vagy kiviteli vám összegét.

A vonatkozó kódok az alábbiak:

Pénznem	Kód
Euró	EUR
Dán korona	DKK
Svéd korona	SEK
Font sterling	GBP
Cseh korona	CZK
Forint	HUF
Zloty	PLN
Bolgár leva	BGN
Román lej	RON
Kuna	HRK

- Az áruk felhasználása vagy rendeltetése (adatelem sorszáma: VIII/10).

Azon alkalmazható felhasználásra, illetve rendeltetésre vonatkozó információk, amelyek céljából az áruk elküldhetők, az Unió Vámkódex és adott esetben a határozathozó vámhatóság megfelelő engedélye alapján a konkrét esetben rendelkezésre álló lehetőségektől függően.

- Az alakítások elvégzésének határideje (adatelem sorszáma: VIII/11)

Napokban megadva fel kell tüntetni a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésének vagy elengedésének feltételét képező vámalakítások elvégzésének határidejét.

- A határozathozó vámhatóság nyilatkozata (adatelem sorszáma: VIII/12)

Adott esetben a határozathozó vámhatóságnak fel kell tüntetnie, hogy a behozatali vagy kiviteli vám nem kerül visszafizetésre vagy elengedésre addig, amíg a végrehajtó vámhivatal nem tájékoztatta a határozathozó vámhatóságot arról, hogy a visszafizetés vagy elengedés feltételét képező vámalkiságokat elvégezték.

- A visszafizetés vagy elengedés alapjául szolgáló okok leírása

Amennyiben a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésének vagy elengedésének alapjául szolgáló okok a határozat esetében eltérnek a kérelemnél megadottaktól, részletesen le kell írni a határozatot megalapozó okokat.

A kedvezőtlen döntésnek szintén tartalmaznia kell a fenti adatokat, és azt megfelelően meg is kell indokolni.

Az elutasítás indokait egyértelműen és részletesen meg kell jelölni a határozatban, akkor is, ha a meghallgatáshoz való jog megadása során már közölték.

- Meg kell említeni a jogorvoslathoz való jogot és gyakorlásának feltételeit

A kérelmezőt hátrányosan érintő határozatban meg kell jelölni az alapjául szolgáló okokat és utalni kell a jogorvoslati jogra (Uniós Vámkódex 22. cikk (7) bek.).

Bármely személy, aki visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmére a határozatot nem kapta meg a megszabott határidőn belül, szintén jogosult a jogorvoslati jog gyakorlására (Uniós Vámkódex 44. cikk (1) bek. második albekezdése).

A jogorvoslati jog legalább 2 lépésben gyakorolható:

a) első lépésben a tagállamok által erre a célra kijelölt vámhatóság vagy igazságügyi hatóság vagy más szerv előtt;

b) ezt követően valamely olyan, döntéseiben magasabb szintű független szerv előtt, amely lehet igazságügyi hatóság vagy ezzel egyenértékű szakosodott szerv, a tagállamokban hatályban lévő rendelkezéseknek megfelelően (Uniós Vámkódex 44. cikk (2) bek.).

A jogorvoslatot abban a tagállamban kell benyújtani, ahol a határozatot hozták vagy annak meghozatalát kérték (Uniós Vámkódex 44. cikk (3) bek.).

2.2.5 Hogyan kell meghozni és közölni a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozatot?

A határozatot elektronikus adatfeldolgozási eljárás igénybevételével kell közölni (Uniós Vámkódex 6. cikk (1) bek.). A behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó határozat azonban az adott tagállam rendelkezéseinek megfelelően az elektronikus adatfeldolgozási eljárástól eltérő módon (papíralapon) is közölhető az érintett személlyel (felhatalmazáson alapuló rendelet 94. cikk).

2.2.6 A visszafizetésre/elengedésre vonatkozó eljárás lezárása

2.2.6.1 – A vámalkiságok elvégzése

Ha a visszafizetés vagy elengedés feltétele a vámalkiságok elvégzése, a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozat jogosultja tájékoztatja az ellenőrző vámhivatalt arról, hogy elvégezte a szóban forgó alkiságokat. Ha a határozat úgy rendelkezik, hogy az áruk kivihetők vagy különleges

eljárás alá vonhatók, és az adós igénybe veszi ezt a lehetőséget, az ellenőrző vámhivatal az a vámhivatal,

ahol az árut az említett eljárás alá vonják (végrehajtási rendelet 176. cikk (1) bek.).

Az ellenőrző vámhivatal (a felhatalmazáson alapuló rendelet 95. cikke szerinti) válasz útján, a végrehajtási rendelet 33-07. mellékletében meghatározott nyomtatvány használatával értesíti a határozat meghozatalában illetékes vámhatóságot azon vámalakiságok elvégzéséről, amelyek a visszafizetés vagy elengedés feltételét jelentik (végrehajtási rendelet 176. cikk (2) bek.).

Ha a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság úgy döntött, hogy a visszafizetés vagy elengedés indokolt, a vám összegét csak azt követően kell visszafizetni vagy elengedni, hogy az említett vámhatóság megkapta az információt (végrehajtási rendelet 176. cikk (3) bek.).

A határozat meghozatalában illetékes vámhatóság engedélyezheti, hogy az adott esetben a visszafizetés vagy elengedés feltételét képező vámalakiságokat a határozat meghozatala előtt elvégezzék. Ez az engedély nem érinti a szóban forgó határozatot. Ezekben az esetekben a végrehajtási rendelet 176. cikk (1)–(3) bekezdését értelemszerűen alkalmazni kell (végrehajtási rendelet 176. cikk (4) bek.).

Az ellenőrző vámhivatal az a vámhivatal, amely adott esetben biztosítja a behozatali vagy kiviteli vám összege visszafizetésének vagy elengedésének feltételét képező alakiságok vagy követelmények teljesítését (végrehajtási rendelet 176. cikk (5) bek.).

A vámhatóság a behozatali vagy kiviteli vámok egyes vámalakiságok elvégzéséhez kötött visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó határozat meghozatalakor az említett vámalakiságok elvégzésére határidőt szab, amely legfeljebb a szóban forgó határozat közlésétől számított 60 nap lehet (végrehajtási rendelet 177. cikk (1) bek.).

A határidő elmulasztása esetén elvesz a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó jogosultság, kivéve, ha az érintett személy igazolja, hogy előre nem látható körülmények vagy vis maior következtében nem tudta a határidőt betartani (végrehajtási rendelet 177. cikk (2) bek.).

2.2.6.2 – A Bizottság részére nyújtandó információk

Amennyiben a vámhatóság „az illetékes hatóságok által elkövetett hiba” (Unió Vámkódex 119. cikk) vagy „múltányosság” (Unió Vámkódex 120. cikk) alapján visszafizetést vagy elengedést biztosít, arról az érintett tagállamnak tájékoztatnia kell a Bizottságot (Unió Vámkódex 121. cikk (4) bek.).

Minden egyes tagállam megküldi a Bizottságnak azon esetek listáját, amelyekben az illetékes hatóságok által elkövetett hiba vagy múltányosság alapján megadták a visszafizetést vagy elengedést, de egyetlen hiba vagy különleges helyzet következtében az egy bizonyos adósnak egy vagy több behozatali vagy kiviteli művelet tekintetében visszafizetett vagy elengedett összeg meghaladja az 50 000 EUR-t, kivéve, ha az ügyet határozathozatalra továbbították a Bizottságnak (végrehajtási rendelet 181. cikk (1) bek.).

Minden év első és harmadik negyedében közölni kell valamennyi olyan ügyet, amelyben az előző félév során vámok visszafizetéséről vagy elengedéséről hoztak határozatot (végrehajtási rendelet 181. cikk (2) bek.).

Ha a tagállam a szóban forgó fél évben nem hozott határozatot a Bizottság felé közzendő esetekben, „nem alkalmazható” megjegyzéssel küld értesítést a Bizottságnak.

E rendelkezések értelmében a tagállamoknak el kell küldeniük a tájékoztatást, anélkül, hogy várnának a Bizottság ez irányú kérelmére.

A közigazgatási és jogerős bírósági döntésekre vonatkozó tájékoztatás

A tagállamok a Bizottság rendelkezésére bocsátandó listát vezetnek azokról az esetekről, amelyekben az illetékes hatóságok által elkövetett hiba (Uniós Vámkódex 119. cikk) vagy méltányosság (Uniós Vámkódex 120. cikk) alapján megadták a visszafizetést vagy elengedést és a visszafizetett vagy elengedett összeg 50 000 EUR vagy annál kevesebb (végrehajtási rendelet 181. cikk (4) bek.).

A következő információkat kell megadni (végrehajtási rendelet 181. cikk (5) bek.):

- (a) a vám-árunyilatkozat vagy a tartozást közlő okmány hivatkozási száma;
- (b) a vám-árunyilatkozat vagy a tartozást közlő okmány dátuma;
- (c) a határozat típusa;
- (d) a határozat jogalapja;
- (e) az összeg és a pénznem;
- (f) az eset adatai (többek között annak rövid ismertetése, hogy a vámhatóságok miért tartják az elengedésre/visszafizetésre vonatkozóan a releváns jogalapban meghatározott feltételeket teljesítettnek).

A határozatról való értesítés

A tagállamnak értesítenie kell a Bizottságot az illetékes vámhatóság által a Bizottság határozata alapján hozott határozatokról (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (2) bek.).

2.3 KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

2.3.1 Visszafizetés/elengedés saját kezdeményezésre

A határozat meghozatalára vonatkozó illetékességi szabályokra is figyelemmel, ha a vámhatóságok az előírt időtartamokon belül saját maguk fedik fel, hogy adott behozatali vagy kiviteli vám összege túlzott mértékű felszámítás (117. cikk), az illetékes hatóságok által elkövetett hiba (Uniós Vámkódex 119. cikk) vagy méltányosság (Vámkódex 120. cikk) alapján visszafizetendő vagy elengedendő, azt saját kezdeményezésükre visszafizetik vagy elengedik (Uniós Vámkódex 116. cikk (4) bek.).

Példa:

Ha a vámhatóság felfedezi, hogy az illetékes hatóságok által elkövetett hiba miatt (Uniós Vámkódex 119. cikk) 1 millió euró összegű behozatali vámot kell visszafizetni, az ügyet döntéshozatalra továbbítja a Bizottságnak. A hatóság maga nem jogosult döntést hozni, mivel ez a Bizottság hatáskörébe tartozik.

Az Uniós Vámkódex 116. cikk (4) bekezdése bizonyos esetekben biztosítja, hogy amennyiben a

rendelkezik, nem kell (pusztán az alakiságok miatt) megvárnia, hogy az érintett személy visszafizetési/elengedési kérelmet nyújtson be.

Az Unió Vámkódex 116. cikk (4) bekezdése csak akkor kötelezi a vámhatóságot a vám visszafizetésére vagy elengedésére, ha a hatóság maga meg tudja állapítani, hogy visszafizetésre/elengedésre okot adó helyzet áll fenn, azaz rendelkezik az ehhez szükséges összes információval.

A hivatalból hozott határozatnak meg kell felelnie a jogi előírásoknak.

Ha a vámhatóság észleli, hogy a behozatali vagy kiviteli vám összegét megfizették és a vonatkozó vám-árnyilatkozatot érvénytelenítik (Unió Vámkódex 116. cikk (1) bekezdés második albekezdése), a vámhatóság nem végezheti saját kezdeményezésére a visszafizetést.

Ha a vámhatóság maga észleli, hogy az áru hibás vagy nem felel meg a szerződés feltételeinek (Unió Vámkódex 118. cikk), a vámhatóság nem végezheti saját kezdeményezésére a visszafizetést vagy elengedést.

2.3.2 A visszafizetés/elengedés különleges esetei

a) Tévedésből megadott visszafizetés/elengedés

Ha a vámhatóságok a visszafizetést vagy elengedést tévedésből adták meg, az eredeti vámtartozás válik ismét érvényessé, amennyiben még nem évült el (Unió Vámkódex 116. cikk).

Ha a vámhatóság tévedésből adta meg a visszafizetést vagy elengedést, nem kell külön határozatot hozni a visszafizetést vagy elengedést tévedésből megadó eredeti határozat törléséről, hanem elég az új határozatot közölni (előtte lehetővé téve a meghallgatáshoz való jog gyakorlását). Tehát nincs szükség kifejezett megsemmisítésre (Unió Vámkódex 27. cikk), visszavonásra vagy módosításra (Unió Vámkódex 28. cikk).

Azzal kapcsolatban, hogy a vámhatóság milyen időtartamon belül hivatkozhat az Unió Vámkódex 116. cikk (7) bekezdésére (és hogy az elévülési határidő mikortól indul), meg kell jegyezni a következőket:

- az Unió Vámkódex 103. cikk (1) bekezdése értelmében a vámtartozást három éven belül kell közölni az adóssal; az Unió Vámkódex 103. cikk (2) bekezdése értelmében azonban ez az elévülési idő a nemzeti jog erejénél fogva meghosszabbítható, és így lehetővé válhat, hogy a vámtartozást a három év lejártá után közöljék az adóssal (ha a vámtartozás olyan cselekmény eredményeként keletkezett, amely elkövetése időpontjában büntetőeljárást vonhatott maga után). Ez a hosszabbítás a nemzeti joggal összhangban legalább öt, legfeljebb 10 év lehet;

- az elévülési határidő kezdőnapját tekintve az Unió Vámkódex 103. cikk (1) bekezdése szerint ez „a vámtartozás keletkezésének napja”. Ennek megfelelően, mivel a legtöbb esetben a vámtartozás az Unió Vámkódex 77. cikke, azaz a behozatalivám-köteles áruk szabad forgalomba bocsátása alapján merül fel, a vonatkozó dátum általában a szóban forgó vám-árnyilatkozat befogadásának napja.

- Annak megállapítása érdekében, hogy a vámtartozás elévült-e (az Unió Vámkódex 116.

cikk (7) bek. alkalmazása szempontjából) figyelembe kell venni, hogy az Unió Vámkódex 103. cikk (1) és (2) bekezdésében foglalt határidők a visszafizetési/elengedési kérelem

benyújtásától a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozat meghozataláig felfüggesztésre kerülnek [vö. Unió Vámkódex 103. cikk (4) bek.].

Az Unió Vámkódex 116. cikk (7) bekezdése arra utal, hogy az Unió Vámkódex 116. cikk (6) bek. második albekezdése alapján a vámhatóság által fizetett kamatot vissza kell téríteni.

b) Visszafizetés vagy elengedés kizárása megtévesztés esetén

Nem adható meg a visszafizetés vagy az elengedés, ha a vámtartozás közlését eredményező helyzet az adós általi megtévesztésből ered (Unió Vámkódex 116. cikk (5) bek.).

A megtévesztés általában az olyan cselekedeteket foglalja magában, amelyek büntetőeljárásokhoz vezetnek, de nem korlátozható azokra. Az a gazdálkodó, aki megtévesztően járt el, nem részesülhet vámvisszafizetésben vagy elengedésben.

2.3.3 Kamatfizetés

Az Unió Vámkódex 116. cikk (6) bek. első albekezdése szerint, ha a vámhatóság visszafizeti a behozatali vagy kiviteli vám összegét, a visszafizetés nem keletkeztet kamatfizetést az érintett vámhatóságok részéről.

Kamatot kell fizetni azonban, ha a visszafizetés megadására vonatkozó határozatot nem hajtják végre a határozat meghozatalának napjától számított három hónapon belül, kivéve, ha a határidő betartásának elmulasztása a vámhatóságokon kívül álló okokból történt (Unió Vámkódex 116. cikk (6) bek. második albekezdés).

Ilyen esetekben a kamat a három hónapos időszak lejáratának napjától a visszafizetés napjáig fizetendő. A kamatlábat a 112. cikknek megfelelően kell meghatározni (Unió Vámkódex 116. cikk (6) bek. harmadik albekezdés).

2.3.4 Alacsony összeg visszafizetése vagy elengedése

A vámhatóságok kötelesek visszafizetni vagy elengedni a behozatali vagy kiviteli vám összegét, amennyiben az eléri a 10 EUR-t, kivéve, ha az érintett személy kéri az ennél alacsonyabb összeg visszafizetését vagy elengedését (Unió Vámkódex 116. cikk (2) bek.).

Röviden, az Unió Vámkódex 116. cikk (2) bekezdéséből az következik, hogy amennyiben a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetése vagy elengedése megalapozott, és az érintett személy kérelmet nyújtott be, a visszafizetést vagy elengedést a szóba forgó összegtől függetlenül meg kell adni. Ilyenkor nem számít, hogy az összeg 10 EUR, vagy annál több vagy kevesebb.

Ezzel szemben hivatalból/saját kezdeményezésre való eljárás során a behozatali vagy kiviteli vám csak akkor fizethető vissza vagy engedhető el, ha a szóban forgó összeg legalább 10 EUR.

Olyan tagállam esetében, amelynek a pénzneme nem az euró, az euró nemzeti pénznemekben kifejezett értékeként az Európai Központi Bank által október első munkanapján megállapított árfolyam alkalmazandó, amely árfolyamot a következő év január 1-jei hatállyal kell alkalmazni (Uniós Vámkódex 53. cikk (2) bek. és végrehajtási rendelet 48. cikk (2) bek.).

2.3.5 Dömpingellenes vámok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1036 rendeletének („alaprendelet”) 11. cikk (8) bekezdése szerint az importőr a beszedett vámok visszatérítését kérheti, ha bizonyítható, hogy a vám megfizetésének alapjául szolgáló dömpingkülönbözlet megszűnt vagy olyan szintre csökkent, amely az érvényben levő vám szintje alatt van.

Az alaprendelet 11. cikk (8) bekezdése nem ugyanazt a célkitűzést szolgálja, és hatálya sem ugyanaz, mint az Uniós Vámkódex 117. cikkének.

A két eljárás rendszere is teljesen más. Az alaprendelet 11. cikk (8) bekezdése szerinti eljárás a Bizottság hatáskörébe tartozik, és csak attól a naptól számított hat hónapon belül alkalmazható, amelyen az illetékes hatóság szabályszerűen megállapította a kiszabandó vám határozott összegét, míg az Uniós Vámkódex 117. cikke szerinti eljárás a nemzeti vámhatóságok hatáskörébe tartozik, és attól a naptól számított három éven belül alkalmazható, amelyen a vám összegét közölték az adóssal.

ARCHÍVUM

3. VISSZAFIZETÉS/ELENGEDÉS AZ UNIÓS VÁMKÓDEX 117. CIKKE ALAPJÁN

A visszafizetés és elengedés alapjául szolgáló okok

Bizonyos feltételek teljesülése esetén a behozatali vagy kiviteli vám összege az alábbi okok valamelyike alapján fizethető vissza vagy engedhető el:

1. a behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege;
2. hibás áruk vagy a szerződés feltételeinek nem megfelelő áruk;
3. az illetékes hatóságok által elkövetett hiba;
4. méltányosság;
5. a vám-árnyilatkozat érvénytelenítése.

Az Uniós Vámkódex 116. cikk (1) bekezdése kimerítően felsorolja azokat az okokat, amelyek indokolhatják a visszafizetést vagy elengedést. Az alábbiakban kitérünk az egyes okok részletesebb magyarázatára.

A behozatali vagy kiviteli vám túlzott mértékben felszámított összege (Uniós Vámkódex 117. cikk)

A „túlzott mértékben felszámított összeg” esetében a visszafizetés vagy elengedés jogalapját az Uniós Vámkódex 117. cikke szabályozza.

Túlzott mértékben felszámított az összeg, amennyiben:

- A) a vámtartozásról szóló eredeti közlésnek megfelelő vámtartozás összege meghaladja a fizetendő összeget;
- B) a vámtartozást az adóssal az Uniós Vámkódex 102. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjába ütközően közölték;
- C) kedvező tarifális intézkedés visszamenőleges hatályú alkalmazása esetén (Uniós Vámkódex 117. cikk (2) bek.)

Az Uniós Vámkódex 117. cikk (2) bekezdése az (1) bekezdés *lex specialis* esete.

Az alábbiakban kitérünk az egyes (al)okok részletesebb magyarázatára.

A) A vámtartozásról szóló eredeti közlésnek megfelelő vámtartozás összege meghaladja a fizetendő összeget

A visszafizetést vagy elengedést az Uniós Vámkódex – 117. cikkével együtt értelmezett - 116. cikk (1) bek. a) pontja alapján kell megadni, ha a vámtartozásról szóló eredeti közlésnek megfelelő vámtartozás összege meghaladja a fizetendő összeget. A „fizetendő összeg” ugyanazt jelenti, mint a Közösségi Vámkódex által használt „jogszabály szerint fizetendő összeg”.

Ez akkor fordulhat elő, ha:

1. A vámhatóság hibát követett el a behozatali vagy kiviteli vám összegének meghatározása során. A hibás meghatározás oka lehet:

- helytelen adóalap;
- helytelen adókulcs alkalmazása;
- a fizetendő adó összegének téves kiszámítása.

2. A behozatalra vagy a kivitelre vonatkozó vámtartozás megszűnt.

A behozatalra vagy a kivitelre vonatkozó vámtartozás bizonyos esetekben megszűnik (Uniós Vámkódex 124. cikk). A megszűnést az Uniós Vámkódex visszafizetésre/elengedésre vonatkozó rendelkezéseitől elkülönítve kell kezelni (a megszűnés közvetlen könyvelésbe vétellel történik).

3. A vám-árnyilatkozatban helytelenül megadott információ

Előfordulhat, hogy a nyilatkozattevő a behozatali árnyilatkozatban véletlenül téves adatokat ad meg (pl. téves vámtarifaszámot), amelynek eredményeként a vámtartozás közölt összege meghaladja a fizetendő összeget. A visszafizetés vagy elengedés feltétele az áruk vám elé állítása (végrehajtási rendelet 173. cikk). Az áru vám elé állítása a vámhatóság értesítése az árunak a vámhivatalba vagy a vámhatóságok által kijelölt vagy jóváhagyott egyéb helyre történő érkezéséről, és az áruk vámellenőrzés céljára történő rendelkezésre állása (Uniós Vámkódex 5. cikk 33. pont). Amennyiben az árut nem lehet bemutatni a vámhatóságnak, a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság csak akkor engedélyezi a visszafizetést vagy elengedést, ha bizonyítékkal rendelkezik arra vonatkozóan, hogy a szóban forgó áruk azok az áruk, amelyek tekintetében a visszafizetést vagy elengedést kérték (végrehajtási rendelet 173. cikk).

4. Árengedmények

Az eladó árengedményt adhat a vevőnek a (nem hibás és nem sérült) árukra.

Az árengedményeket a vám-árnyilatkozat elfogadásakor kell figyelembe venni (végrehajtási rendelet 130. cikk (1) bek.). Előfordulhat azonban, hogy az árengedményt később adják. Ilyenkor visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelmet lehet benyújtani. A visszafizetést akkor lehet megadni, ha a vám-árnyilatkozat elfogadásakor az adásvételi szerződés rendelkezik az árengedmények alkalmazásáról és összegéről.

Ez azokat az eseteket fedi le, amikor az árengedmény elemei és követelményei (mértéke, az árengedményhez szükséges vásárlási mennyiség stb.) már az áruk behozatalának értékelésekor ismert, illetve megállapodásban szerepel.

Figyelembe kell venni a vevő és az eladó által az árkiigazításhoz használt mechanizmust (például az eladó jóváírási értesítést vagy a vevő terhelési értesítést bocsát ki). Utóbbi esetben – azaz, ha a vevő terhelési értesítést bocsát ki – bizonyítani kell, hogy az adott számviteli bizonylat ténylegesen egy megállapodás szerinti árengedményre utal, és hogy az annak megfelelő árengedményt vagy kompenzációt elszámolták.

Példa:

Egyes kereskedelmi ágazatokban bevett gyakorlat, hogy bizonyos vásárlási mennyiség felett árengedményt kérnek. Praktikus okokból a visszamenőleges hatályú engedményt visszafizetési kérelemmel lehet végrehajtani.

5. Hibás vagy sérült áruk árának kiigazítása

Bizonyos körülmények között hibás áruk esetén az árkiigazítás alkalmazását is fontolóra lehet venni a vámérték meghatározásakor (végrehajtási rendelet 132. cikk). Az egyik feltétel például az, hogy az áruk a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árnyilatkozat elfogadásakor hibásak voltak. Amennyiben a hibát vagy sérülést az áruk forgalomba bocsátása után fedezik fel, az árkiigazítást fontolóra kell venni visszafizetési kérelem útján. A kérelmezőnek bizonyítania kell, hogy az áruk hibásak vagy sérültek voltak a vám-árnyilatkozat elfogadása előtt.

6. A közös vámtarifa módosítása (lásd a TAXUD 741/2003 jegyzetet)

A Közös Vámtarifa megváltozhat:

- Visszamenőleges hatály nélkül
- Visszamenőleges hatállyal

6.1. Visszamenőleges hatály nélkül

A vélemény a tarifa alkalmazásáról változhat egy bírósági határozat eredményeként vagy egy EU-besorolási rendelet (2658/87/EGK rendelet 9. cikke) hatálybalépésekor. Az utóbbinak nincs visszamenőleges hatálya. Mindazonáltal az ilyen besorolási rendeletet lehet alkalmazni a múltra. Ennek eredménye lehet visszafizetés vagy elengedés. Különböző helyzetek fordulhatnak elő:

Helyzet	Magyarázat
Egy besorolási rendelet más besorolást ír elő, mint amit az az előző rendelet használt, amelyet módosít vagy hatályon kívül helyez. Az „új” besorolási rendelet eredménye alacsonyabb vámtartozás.	Azoknak a gazdálkodóknak, akik az érintett terméket magasabb százaléku vámot tartalmazó címsor alatt vallották be az új szabályozás hatályba lépése előtti időszakban, joguk van visszafizetésre. A visszafizetés iránti kérelmet a vámtartozás közlésétől számított három éven belül kell benyújtani. A behozatali vám az adós kérelmére vagy a vámhatóság kezdeményezésére fizethető vissza három éven belül. Kivétel: a besorolási rendelet kifejezetten megemlíti, hogy a visszamenőleges hatály nem lehetséges.
Egy besorolási rendelet más besorolást ír elő, mint amit az az előző rendelet használt, amelyet módosít vagy hatályon kívül helyez. Az „új” besorolási rendelet magasabb vámtartozást eredményez.	A vámhatóságoknak az – Uniós Vámkódex 101., 102. és 103. cikkeivel összefüggésben értelmezett – 77. cikk alapján be kell hajtaniuk a vámtartozást.

Nincs előző besorolási rendelet. A besorolási rendeletben meghatározott besorolás eredménye alacsonyabb vámtartozás.	A behozatali vámok visszafizetése vagy elengedése lehetséges.
Nincs előző besorolási rendelet. A besorolási rendeletben meghatározott besorolás eredménye magasabb vámtartozás. A gazdálkodók alacsonyabb vámot fizettek, mint amit a tarifális besorolási rendelet eredményezett volna.	A vámhatóságoknak az – Uniós Vámkódex 101., 102. és 103. cikkeivel összefüggésben értelmezett – 77. cikk alapján be kell hajtaniuk a vámtartozást. Az illetékes hatóságok hibája esetén keletkezhet jogosultság visszafizetésre vagy elengedésre az Uniós Vámkódex 119. cikke alapján.

6.2. Visszamenőleges hatállyal (a Bíróság ítéletei)

Két helyzetet lehet megkülönböztetni:

- Egy rendelet megsemmisítése

Egy EU rendelet alapul szolgálhat egy vámtartozás közlésére. Amennyiben a Bíróság megsemmisít egy ilyen rendeletet, a megsemmisítés annak hatálybelépésének pillanatától alkalmazandó. Ez azt jelenti, hogy azokat az összegeket, amelyeket az adott személy(ek) kifizettek, az Uniós Vámkódex 116. cikkének alapján és a 117. cikkel összefüggésben vissza kell fizetni.

- Az uniós jog értelmezése.

Az uniós jog Bíróság általi értelmezése a tarifák alkalmazásának különböző értelmezéséhez vezethet. Elvileg egy ilyen változtatás visszamenőleges hatállyal bír és a visszafizetés megadását eredményezheti. A Bíróság azonban dönthet úgy, hogy korlátozza a visszamenőlegességet.

B) A vámtartozást az Uniós Vámkódex 102. cikk (1) bek. c) és d) pontjaiba ütközően közölték az adóssal

Amennyiben a vámtartozást az Uniós Vámkódex 102. cikke (1) bek. c) és d) pontjaiba ütközően közölték az adóssal, a visszafizetést vagy az elengedést – az Uniós Vámkódex 117. cikkével összefüggésben értelmezett – Vámkódex 116. cikke (1) bek. a) pontja alapján meg kell adni. Ez az eset forog fenn, ha:

1. az eredeti döntést, miszerint a vámtartozást nem közlik, vagy alacsonyabb összegű kiviteli vagy behozatali vámot közölnek, mint a fizetendő kiviteli vagy behozatali vám összege, olyan általános rendelkezések alapján hozták meg, amelyeket későbbi időpontban bírósági határozat érvénytelenített.

2. A vámhatóságok a vámügyi jogszabályoknak (felhatalmazáson alapuló rendelet 88. cikk) megfelelően mentesülnek a vámtartozás közlése alól.

C) Tarifális intézkedések visszamenőleges alkalmazása

A visszafizetés megadható, ha utólag megállapítható, hogy egy kedvező tarifális intézkedés alkalmazható volt abban az időpontban, amikor a szabad forgalomba bocsátásról szóló vám-árnyilatkozatot elfogadták.

Mindemellett a következő feltételek valamelyike is teljesül:

(a) vámkontingens esetén annak mennyisége még nem merült ki;

(b) egyéb esetekben az egyébként fizetendő vámtételt nem állították vissza. A következő helyzetek fordulhatnak elő:

- A vámkontingenst újra megnyitják

Egy vámkontingenst újra lehet nyitni (pl. a kontingens visszaküldése miatt). A visszafizetés megadható, ha a nyilatkozattevő érvényes kérelmet nyújt be a vámkontingens lehetőségének kihasználására.

Az Unió Vámkódex 117. cikk (2) bekezdésének megfelelően, visszafizetés csak a kért vámkontingens mennyiségének allokációja után történhet.

Mindazonáltal, amennyiben a kért vámkontingens a visszafizetés kérvényezésének időpontjában már kimerült, a vámhatóság csak a visszafizetést adhatja meg a vámkontingens allokációja nélkül, ha az árukra a vámhatóság hibájából nem alkalmazták a csökkentett vagy nulla vámtételt, és a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árnyilatkozat, amelyhez a csökkentett vagy nulla vámtétel alkalmazásához szükséges minden okmányt csatoltak, tartalmazott minden adatot (Unió Vámkódex 119. cikk (2) bek).

Ha a kontingens iránti kérelmet túl későn küldik tovább a Bizottságnak és a kontingens időközben kimerül, ez a vámhatóság hibájának tekinthető.

- Az okmányok utólagos benyújtása

Utólagosan olyan okmányokat nyújtanak be, amelyek bizonyítják a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-árnyilatkozat elfogadásának időpontjában alkalmazandó preferenciális tarifális szabályokat. Ez különösen azokra a helyzetekre vonatkozik, amikor az érintett fél EUR.1 szállítási bizonyítványt vagy Form »A« származási bizonyítványt nyújt be, és preferenciális vámtarifa alkalmazását kéri. A visszafizetés megadható, ha:

1. Az utólag benyújtott okmány kizárólag az érintett árukra vonatkozik.
2. A preferenciális elbánáshoz szükséges egyéb feltételek teljesülnek.

4. VISSZAFIZETÉS/ELENGEDÉS AZ UNIÓS VÁMKÓDEX 118. CIKKE ALAPJÁN

A 2. fejezet említi a visszafizetés/elengedés iránti kérelemmel kapcsolatos általános eljárást. Ez a fejezet konkrét információt nyújt az Unió Vámkódex 118. cikkén alapuló visszafizetési/elengedési kérelmekkel kapcsolatban.

4.1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az Unió Vámkódex 116. cikkének (1) bekezdés b) pontja a 118. cikkel összefüggésben lehetővé teszi a visszafizetés/elengedés megadását, ha az importőr az árukat visszautasította, mert azok hibásak voltak vagy nem feleltek meg a szerződés azon feltételeinek, amely alapján behozták őket. Ez a bekezdés a következőket tárgyalja:

- ügyek, amikben a visszafizetést/elengedést meg kell adni;
- ügyek, amikben a visszafizetést/elengedést nem szabad megadni;

A 118. cikk alapján az importőr az, aki visszautasíthatja az árukat, rendszerint a tulajdonos is egy személyben. A képviselő nem lehet az importőr. Az importőr az a személy, aki rendelkezhet az árukról, rendszerint a vevő.

4.1.1. Ügyek, amelyekben a visszafizetést/elengedést meg kell adni

Az Unió Vámkódex 116. cikk (1) bek. b) pontja szerint, a 118. cikkel összefüggésben, a visszafizetést/elengedést meg kell adni, ha az importőr az árukat visszautasította, mert azok **a forgalomba bocsátás időpontjában:**

- Hibásak voltak, vagy
- Nem feleltek meg azon szerződés feltételeinek, amely alapján behozták őket.

Hibás áruknak azokat az árukat kell tekinteni, amelyek átengedésük előtt károsodottak voltak (Unió Vámkódex 118. cikk (1) bek. második albekezdése).

Az esetre a következő további feltételek vonatkoznak:

1. Az áruk még nem voltak használatban, kivéve olyan kezdeti használatot, ami szükséges ahhoz, hogy megállapítsák, hogy az áruk hibásak vagy nem felelnek meg a szerződés feltételeinek.
2. Az árukat az Unió vámterületéről kiszállítják vagy az árukat az alábbi eljárások egyike alá vonják:
 - Aktív feldolgozás, ideértve a megsemmisítési céllal történőt is.
 - Külső árutovábbítás.
 - Vámraktározás.
 - Vámszabad terület.

Áruk, amelyek vonatkozásában kiviteli vagy behozatali engedélyt mutattak be

Kivitel esetében, olyan áruk vámraktárba vagy vámszabad területen történő helyezése, vagy megsemmisítése esetén, amelyekre behozatali vagy kiviteli engedély került benyújtásra a vonatkozó vám-árnyilatkozat benyújtásakor, a kérelmet alá kell támasztani a fenti engedély kibocsátásáért felelős hatóságok által kiadott igazolással, amely tanúsítja, hogy megtették a szükséges intézkedéseket hatásainak érvénytelenítésére (felhatalmazáson alapuló rendelet A. melléklet, I. cím, 1. fejezet, 3. megjegyzés). Ez az igazolás nem szükséges, ha:

- (a) Az engedélyt az a vámhatóság adta ki, ahová a kérelmet benyújtják;
- (b) A kérelem alapja olyan hiba, amelynek nincs hatása az engedély kiadására.

Az Uniós áruk vámjogi státusának elvesztése

Az áruk nem-uniós árukká válnak, ha kiviszik őket az Unió vámterületéről, vagy ha aktív feldolgozási eljárás, külső árutovábbítási eljárás, vámraktározási eljárás vagy vámszabad területi eljárás alá helyezik őket (Uniós Vámkódex 154. cikk).

- Hulladék és maradék

Ha a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság által engedélyezett árumegsemmisítés során hulladék vagy maradék keletkezett, az ilyen hulladék vagy maradék nem uniós árunak tekintendő, amint meghozták a visszafizetésére vagy elengedésére vonatkozó határozatot (végrehajtási rendelet 179. cikk).

A tárolás köre

Annak érdekében, hogy a behozatali vám visszafizetését vagy elengedését megengedő határozat előnyeiből részesülhessenek, az uniós áruk vámraktározási vagy vámszabad területi eljárás alá vonhatók (Uniós Vámkódex 237. cikk).

A vámalakítások teljesítése

A személynek, aki részére a visszafizetésről vagy elengedésről szóló határozatot kiállították, tájékoztatnia kell az ellenőrző vámhivatalt arról, hogy teljesítette a vámalakításokat (export vagy különleges eljárás alá helyezés). Az ellenőrző vámhivatal az a vámhivatal, ahol az árukat ezen eljárás alá helyezik (végrehajtási rendelet 176. cikk (1) bekezdés).

Ezt követően az ellenőrző vámhivatalnak értesítenie kell az illetékes vámhatóságot, hogy hozzon határozatot a vámalakítások teljesítéséről (végrehajtási rendelet 176. cikk (2) bekezdés).

Miután az információt megkapta, az illetékes vámhatóság határozatot hoz arra vonatkozólag, hogy a visszafizetés vagy elengedés indokolt-e (végrehajtási rendelet 176. cikk (3) bekezdés).

Az illetékes vámhatóság engedélyezheti, hogy a vámalakításokat a határozat meghozatala *előtt* elvégezzék. Ez az engedély nem érinti a szóban forgó határozatot (végrehajtási rendelet 176. cikk (4) bekezdés).

A visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozathoz kapcsolódó alakítások

A vámhatóságnak ki kell tűznie egy határidőt a vámalakítások teljesítésére, mely nem haladhatja meg

a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozat közlésének napjától számított 60 napot (végrehajtási rendelet 177. cikk (1) bek). A határidő elmulasztása esetén elvész a visszafizetésre vagy

elengedésre vonatkozó jogosultság, kivéve, ha az érintett személy igazolja, hogy előre nem látható körülmények vagy vis maior következtében nem tudta a határidőt betartani (végrehajtási rendelet 177. cikk (2) bek).

Vámfelügyelet nélküli kivitel vagy megsemmisítés

Ha a kivitel vagy a megsemmisítés vámfelügyelet nélkül történt, a visszafizetés vagy az elengedés engedélyezhető az Unió Vámkódex 120. cikke alapján, a végrehajtási rendelet 180. cikkével összefüggésben (lásd 6. fejezet).

4.1.2. Ügyek, amelyekben a visszafizetés/elengedés nem adható meg

A visszafizetés vagy elengedés nem adható meg:

1. Tesztelés esetén.

Ha az árut szabad forgalomba bocsátása előtt tesztelés céljából különleges eljárásnak vetették alá, a visszafizetés vagy elengedés nem adható meg. Ha azonban az a tény, hogy az áru hibás volt, vagy nem felelt meg a szerződés feltételeinek, szokásos körülmények között nem lett volna észlelhető a tesztek során, akkor a visszafizetés vagy elengedés megadható (Unió Vámkódex 118. (3) bek. a) pont).

2. Ha a hibát figyelembe vették.

Az áruk hibás voltát a szerződés feltételei – különösen az ár – meghatározásakor figyelembe vették, a visszafizetés vagy elengedés megadható (Unió Vámkódex 118. cikk (3) bek. b) pont).

3. Abban az esetben, ha az árukat értékesítik.

Ha az árukat a kérelmező azután értékesíti, miután megállapította, hogy azok hibásak, vagy nem felelnek meg a szerződés feltételeinek, a visszafizetést vagy elengedést nem lehet megadni (Unió Vámkódex 118. cikk (3) bek. c) pont).

Kereskedelmi kockázatok

Az áruk exportálhatók olyan körülmények alapján, amelyek a vevő rendes kereskedelmi kockázatához tartoznak. Ebben az esetben az áruk nem hibásak és nem igaz, hogy nem felelnek meg a szerződés feltételeinek az Unió Vámkódex 118. cikke értelmében. Továbbá, ha az eladó és a vevő olyan megállapodást köt, amely eltér a kereskedelmi gyakorlattól, a visszafizetést vagy elengedést nem lehet megadni.

Példák a vevő rendes kereskedelmi kockázatához tartozó körülményekre:

- Az árukat azért exportálják, mert azokat nem lehet eladni, mivel nincs elég vásárló.
- Egy nem használt gépet azért exportálnak, mert az általa gyártott áruknak nincs piaca.

- Az árukat azért exportálják, mert a forgalomba bocsátás után szennyeződtek, de nincs bizonyíték, hogy a szennyezést a forgalomba bocsátás idején már meglévő hiba okozta.

4.1.3. A visszafizetési/elengedési kérelem benyújtására kijelölt időszak

Az Uniós Vámkódex 116. cikke (1) bek. b) pontja alapján, az Uniós Vámkódex 118. cikkével összefüggésben, a visszafizetés vagy elengedés iránti kérelmet a vámtartozás közlésétől számított egy éven belül kell a vámhatósághoz benyújtani.

Ez az időszak meghosszabbítandó, ha a kérelmező bizonyítékot szolgáltat arra, hogy előre nem látható körülmény vagy vis maior akadályozta abban, hogy egy éven belül benyújtsa a kérelmet (Uniós Vámkódex 121. cikk (1) bek.).

Ha a visszafizetés vagy elengedés iránti kérelmet nem nyújtják be időben, a visszafizetés vagy elengedés nem adható meg.

ARCHÍVUM

5. VISSZAFIZETÉS VAGY ELENDEGÉS AZ UNIÓS VÁMKÓDEX 119. CIKKE ALAPJÁN

A 2. fejezet említi a visszafizetés/elengedés iránti kérelemmel kapcsolatos általános eljárást. Ez a fejezet konkrét információt nyújt az Unió Vámkódex 119. cikkén alapuló visszafizetési/elengedési kérelmekkel kapcsolatban.

5.1 ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az illetékes hatóságok hibája esetén az Unió Vámkódex 116. cikk (1) bekezdésének c) pontja az Unió Vámkódex 119. cikkével összefüggésben lehetőséget ad visszafizetésre vagy elengedésre. Az alábbi pontok a következőket tárgyalják:

- Ügyek, amelyekben a visszafizetést/elengedést meg kell adni
- Preferenciális elbánás
- Csökkentett vagy nullás vámtétel
- Esetek, amikor a vámhatóságok hoznak határozatot
- Esetek, amikor a Bizottság hoz határozatot
- A kérelem benyújtására kijelölt időtartam

5.1.1 Ügyek, amelyekben a visszafizetést/elengedést meg kell adni

A visszafizetést/elengedést meg kell adni, amikor:

1. Az adott esetben nincs más alap visszafizetésre vagy elengedésre
2. Az illetékes hatóságok hibája miatt a vámtartozásról szóló eredeti értesítésben szereplő összeg alacsonyabb volt, mint a fizetendő összeg.

- Hiba

A hiba fogalmába beleértendő bármilyen félreértelmezés vagy az alkalmazandó jogszabályok helytelen alkalmazása. Főszabály szerint egy hiba csak akkor létezik, ha a hatóságoknak pontos és teljes információ áll a rendelkezésére [abban a pillanatban, amikor a hibát elkövetik].

- Illetékes hatóságok

Bármely hatóságot, amely a hatáskörén belül eljárva a vám beszedéséhez releváns információt szolgáltat, és amelyben ezért a felelős személy jogosan bízhat, illetékes hatóságnak kell tekinteni. Ezek lehetnek a tagállamok vámhatóságai, de harmadik ország vámhatóságai vagy a Bizottság is.

Az illetékes hatóságoknak kell úgy eljárniuk, hogy a felelős személy jogos bizalommal élhessen. Ez azt jelenti, hogy ha hiba történik, meg kell tudni állapítani, hogy azt az illetékes hatóság mely cselekménye okozta.

3. Az adóstól észszerűen nem volt elvárható, hogy észrevegye az adott hibát

Egy adott hiba, amely az illetékes hatóság egy adott intézkedésének tulajdonítható, nem elégséges ahhoz, hogy a visszafizetést vagy elengedést megadják. A jogos bizalom megteremtéséhez szükséges, hogy az adóstól észszerűen nem lehetett volna elvárni, hogy észrevegye az adott hibát. Annak felméréséhez, hogy a fizetésért felelős személy (gazdálkodó) észrevehette-e a hibát vagy sem, a vámhatóságoknak a következőket kell figyelembe venniük:

- A hiba jellege

A hiba jellegét illetően meg kell vizsgálni a vonatkozó szabályok összetettségét. Amennyiben az érintett szabályok egyszerűek, az adós valószínűleg könnyebben észre tudta venni a hibát, mintha azok bonyolultak lettek volna.

A szabályok bonyolultsága mellett azt az időtartamot is számításba kell venni, amíg a vámhatóság a hibáját fenntartotta. Minél tovább tartott, annál kevésbé várható el észszerűen az adóstól, hogy a hibát észrevegye.

- A gazdálkodó szakmai tapasztalata

A gazdálkodó szakmai tapasztalatának felmérése céljából meg kell vizsgálni, hogy egy olyan kereskedő-e, akinek az üzleti tevékenysége főleg export és import ügyletekből áll, valamint hogy szerzett-e tapasztalatot az ilyen ügyletek lebonyolításában.

A gazdálkodó szakmai tapasztalatának felmérése során a vámjogi képviselője szakmai tapasztalatát is számításba kell venni.

- Az érintett gazdálkodó milyen mértékű gondossággal járt el.

A gondosság mértékének vizsgálata során meg kell vizsgálni, hogy a gazdálkodó tájékozódott-e az Európai Unió Hivatalos Lapjának releváns kiadásaiból az általa végzett ügyletekre vonatkozóan. Amennyiben nem, észszerűen feltételezhető, hogy a gazdálkodó nem járt el kellő gondossággal.

Emellett azt is számításba kell venni, hogy az érintett gazdálkodónak voltak-e kétségei (vagy kellett volna, hogy kétségei legyenek) a vámjogszabályok alkalmazásával kapcsolatban. Ha igen, meg kell vizsgálnia az adott kérdést. Például, ha az adósnak kétségei vannak a vámérték helyességét vagy eredetét illetően, akkor köteles megvizsgálni és a lehető legjobban tisztázni a kérdést, hogy megbizonyosodjon, hogy a kétségei megalapozottak-e vagy sem.

4. Az adós jóhiszeműen cselekedett

Végül, a visszafizetés vagy elengedés megadásához az adósnak jóhiszeműen kellett cselekednie. Amennyiben az illetékes hatóságokat félrevezették, akkor nem állt fenn jóhiszeműség, de az illetékes hatóság hibája sem.

5.1.2 Preferenciális elbánás

A kedvezményes megállapodás esetére vonatkozóan az illetékes hatóságok hibájának és a fizetésért felelős személy jóhiszeműségének a fogalma külön definiálva van (Uniós Vámkódex 119. cikk (3) bek.)

Hibák, amelyek észrevétele nem volt észszerűen elvárható

Amikor az árukra vonatkozó preferenciális elbánást igazgatási együttműködés alapján adják meg, amelyben részt vesznek az Unió vámterületén kívüli ország vagy terület hatóságai, az azon hatóságok által kiadott igazolás, amennyiben az helytelennek bizonyul, olyan hibának minősül, amelyről nem tételezhető fel, hogy észre kellett volna venni.

A helytelen igazolás kiadása azonban nem jelent hibát, ha az igazolás a tények exportőr általi helytelen bemutatásán alapul.

Azonban ezen kivétel alól is van egy kivétel. Amikor egyértelmű, hogy a kibocsátó hatóságok tudatában voltak annak, vagy tudatában kellett volna lenniük, hogy az áruk nem feleltek meg a preferenciális elbánásra jogosító feltételeknek, a helytelen igazolás kiállítása olyan hibának minősül, amelynek észrevétele nem volt észszerűen elvárható.

Például a bizonyítványt helytelennek kell tekinteni, ha az áruk eredetét az EUR.1 bizonyítványban foglaltak szerint már nem lehet utólagos ellenőrzés útján megerősíteni.

Jóhiszeműség

Az adóst jóhiszeműnek kell tekinteni, ha igazolni tudja, hogy az adott kereskedelmi művelet időtartama alatt kellő gondossággal járt el, hogy a preferenciális elbánás minden feltételének megfeleljen.

Azonban ezen szabály alól van egy kivétel. Az adós nem hivatkozhat jóhiszeműségre, ha a Bizottság [az érintett behozatalt megelőzően] az Európai Unió Hivatalos Lapjában közleményt jelentetett meg, amelyben kijelenti, hogy kétségek merültek fel a preferenciális rendelkezéseknek a kedvezményezett ország vagy terület részéről történő alkalmazásának helyességével kapcsolatban

5.1.3 Csökkentett vagy nullás vámtétel

Ha a visszafizetésre vagy az elengedésre vonatkozó kérelem vámkontingens, vámplafon vagy egyéb preferenciális tarifális szabály szerint az árura a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-áru nyilatkozat elfogadásának időpontjában alkalmazott csökkentett vagy nulla behozatali vámtételre alapul, a visszafizetés vagy elengedés csak az Uniós Vámkódex 117. cikkének (2) bekezdése alapján adható meg, bizonyos feltételekkel (lásd a fenti 3 C) pontot).

A vámhatóságok hibájának esetében azonban nem szükséges, hogy az Uniós Vámkódex 117. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek teljesüljenek. Másrészt, a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó vám-áru nyilatkozatnak tartalmaznia kell minden adatot és minden, a csökkentett vagy nulla vámtétel alkalmazásához szükséges okmányt csatolni kell (Uniós Vámkódex 119. cikke (2) bekezdés).

5.1.4 Esetek, amikor a vámhatóságok hoznak határozatot

Egy tagállam vámhatósága hoz határozatot arról, hogy engedélyezi-e a visszafizetést vagy elengedést, kivéve, ha az ügyet továbbítani kell a Bizottságnak.

5.1.5 Esetek, amikor a Bizottság hoz határozatot

A vámhatóságok nem hoznak határozatot arra vonatkozólag, hogy engedélyezik-e a visszafizetést vagy elengedést, ha az ügyet továbbítani kell a Bizottságnak (Uniós Vámkódex 116. cikk (3) bekezdés). A tagállam köteles az ügyet határozathozatal céljából továbbítani a Bizottságnak, ha a következő feltételek állnak fenn:

- 1) A vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a visszafizetést vagy elengedést az Uniós Vámkódex 119. cikke alapján meg kellene adni.
- 2) Bármelyik a következő helyzetek közül megvalósul:
 - A vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a Bizottság hibát követett el;
 - Az eset körülményei egy uniós vizsgálat eredményéhez kapcsolódnak; vagy
 - Az összeg, amelyért az érintett személy felelős lehet ugyanannak a hibának az eredményeként egy vagy több import- vagy exportművelet tekintetében, legalább 500 000 EUR, még akkor is, ha ezekről a tartozásokról különböző határozatok útján küldtek értesítést (lásd Uniós Vámkódex 116. cikk (3) bek.).
- 3) Nem áll fenn megtévesztés az adós részéről
- 4) Az ügy megfelel az alaki követelményeknek (pl. a kérelmet a határidőn belül nyújtják be).

Az ügyet nem lehet továbbítani a következő helyzetekben:

- (a) amikor a Bizottság már korábban határozatot fogadott el egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyben;
- (b) amikor a Bizottság előtt egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügy elbírálása már folyamatban van.

5.1.6 A visszafizetés/elengedés iránti kérelem benyújtásának időtartama

Az Uniós Vámkódex 116. cikke (1) bek. c) pontja alapján, az Uniós Vámkódex 119. cikkével összefüggésben, a visszatérítés vagy elengedés iránti kérelmet a vámtartozás közlésének napját követő három éven belül kell benyújtani.

Ez az időtartam meghosszabbítandó, ha a kérelmező bizonyítékot szolgáltat arra, hogy előre nem látható körülmény vagy vis maior akadályozta abban, hogy a hároméves időszakon belül nyújtsa be a kérelmet

5.2 ELJÁRÁSOK

A kérelemnek meg kell felelnie az alaki követelményeknek. Ezután a vámhatóságoknak meg kell állapítaniuk az illetékességet. Két lehetőség van:

1. A tagállam vámhatóságai hozhatnak határozatot (5.2.1 pont)
2. Az ügyet a Bizottságnak kell továbbítani (5.2.2 pont)

5.2.1 Esetek, amikor a vámhatóságok hozhatnak határozatot

Abban az esetben, ha a vámhatóságok az Uniós Vámkódex 119. cikke alapján adják meg a visszafizetést vagy az elengedést, a tagállam köteles az esetet a Bizottsággal közölni, vagy a Bizottság rendelkezésére bocsátani (lásd a végrehajtási rendelet 181. cikkét).

5.2.2 Esetek, amikor a Bizottság hoz határozatot

Az Uniós Vámkódex 116. cikk (3) bekezdése első albekezdéséből következik, hogy amikor a vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a visszafizetést vagy elengedést engedélyezni kellene az Uniós Vámkódex 119. cikke alapján, az érintett tagállam köteles továbbítani az ügyiratot a Bizottságnak határozathozatalra a következő esetek bármelyikében:

- a) Amikor a vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a Bizottság a 119. cikk értelmében vett hibát követett el;
- b) Amikor az eset körülményei egy uniós vizsgálat eredményével kapcsolatosak, amelyet a Tanács 515/97/EK rendelete alapján folytattak, vagy egyéb uniós jogszabállyal (pl. a Tanács 2185/96 rendelete), vagy egyéb az Unió által egy országgal vagy országokkal kötött megállapodással kapcsolatban, amely rendelkezik az ilyen uniós vizsgálatokról;
- c) Amikor a szóban forgó összeg legalább 500 000 EUR.

A Bizottság hatásköre a fent említett helyzetekben nemcsak azokat a visszafizetési/elengedési eljárásokat fedi le, amelyeket egy érintett személy kérelmére indítanak, hanem azokat az eljárásokat is, amelyeket a vámhatóságok hivatalból indítanak (Uniós Vámkódex 116. cikkének (4) bek.).

A Bíróság (pl. a C-375/07 sz. ügyre vonatkozó, 2008. november 20-i ítéletének 62. pontjában) megállapította, hogy a Bizottságra ruházott határozathozatali hatáskör célja a közösségi jog egységes alkalmazásának biztosítása.

Ha az ügyet a Bizottsághoz továbbítják, a visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozat időtartamát fel kell függeszteni, ameddig az érintett tagállam meg nem kapja a Bizottság határozatáról szóló értesítést vagy a Bizottság értesítését az ügy visszaküldéséről a felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikkének (6) bekezdésében foglalt okok alapján (felhatalmazáson alapuló rendelet 97. cikk).

5.2.3 A Bizottságnak továbbítandó ügyek kezelése

A tagállam még a továbbítás előtt köteles értesíteni az érintett személyt arról, hogy az ügyet továbbítani akarja a Bizottságnak. Az érintett személynek 30 napot kell biztosítani egy nyilatkozat aláírására, amely tanúsítja, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és kijelenti, hogy nincs észrevétele, illetve megadja a további információkat, amelyeket szerinte bele kellene foglalni. Ha az érintett személy nem teszi meg ezt a nyilatkozatot 30 napon belül, úgy tekintendő, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és nincs észrevétele (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (1) bekezdés).

Ha a tagállam határozathozatal céljából továbbítja az ügyet a Bizottságnak, az ügyiratnak a következőket kell tartalmaznia:

- (a) az ügy összefoglalása;
- (b) részletes információk, amelyek alapján megállapítást nyer, hogy teljesülnek az Unió Vámkodekx 119. cikkében említett feltételek;
- (c) az érintett személy nyilatkozata vagy a tagállam nyilatkozata, amelyben tanúsítja, hogy úgy tekintendő, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és nincs észrevétele (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (2) bekezdés).

A Bizottság, amint megkapta azt, visszaigazolja az ügyirat átvételét az érintett tagállam felé (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikkének (3) bekezdése). A Bizottság köteles minden tagállam rendelkezésére bocsátani az ügy összefoglalójából egy másolatot az ügyirat átvételének napjától számított 15 napon belül (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (4) bekezdés). Ha a tagállam által nyújtott információ nem elégséges ahhoz, hogy a Bizottság határozatot hozzon, a Bizottság további információkat kérhet a tagállamtól (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (5) bek.).

Az alábbi esetekben a Bizottságnak vissza kell küldenie az ügyiratot a tagállamnak, és az ügyet úgy kell tekinteni, mintha be sem nyújtották volna a Bizottságnak:

- (a) az ügyirat nyilvánvalóan hiányos, mivel semmi olyat nem tartalmaz, amely megalapozhatná az ügy Bizottság általi elbírálását;
- (b) az ügyet be sem kellett volna nyújtani a Bizottsághoz, mert a Bizottság már korábban határozatot fogadott el egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyben vagy a Bizottság előtt van egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügy.
- (c) A tagállam a Bizottságnak olyan jellegű új információt továbbított, amely jelentős mértékben megváltoztatja a tényállást vagy az ügy jogi értékelését, miközben a Bizottság még az ügyiratot vizsgálja (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (6) bekezdés).

Az érintett személy meghallgatáshoz való joga

Ha a Bizottság kedvezőtlen határozatot szándékozik hozni az ügyben, kifogásait írásban közölnie kell az érintett személlyel, valamennyi dokumentumra és információra való hivatkozással együtt, amelyekre a kifogásokat alapozza. A Bizottságnak tájékoztatnia kell az érintett személyt az iratbetekintéshez való jogáról (felhatalmazáson alapuló rendelet 99. cikk (1) bekezdés). A Bizottságnak tájékoztatnia kell az érintett tagállamot szándékáról, valamint a fenti közlés megküldéséről (felhatalmazáson alapuló rendelet 99. cikk (2) bekezdés). Az érintett személynek lehetőséget kell biztosítani, hogy véleményét írásban kifejtse a Bizottságnak az attól az időponttól számított 30 napon belül, hogy az említett közlést megkapta (felhatalmazáson alapuló rendelet 99. cikk (3) bekezdés).

Határidők

A Bizottságnak határoznia kell a visszafizetés vagy elengedés indokoltságára vonatkozóan attól a naptól számított kilenc hónapon belül, hogy az ügyiratot megkapta (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (1) bekezdés). Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállamtól kiegészítő információkat kell kérni, a fenti időszak a Bizottság kiegészítő információk iránti megkeresése megküldésének napja és az ezen információk Bizottság általi kézhezvételének napja között eltelt időszakkal azonos időtartammal meghosszabbodik. A Bizottság köteles az érintett személyt értesíteni a hosszabbításról (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (2) bekezdés). Amennyiben a Bizottság vizsgálatokat folytat a határozat meghozatalának céljából, a fent említett időszak meghosszabbodik a vizsgálatok befejezéséhez szükséges időtartammal. Az ilyen meghosszabbodás nem haladhatja meg a kilenc hónapot. A Bizottságnak értesítenie kell a tagállamot és az érintett személyt a vizsgálatok megkezdésének és lezárásának napjairól (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (3) bekezdés). A kilenc hónapos időtartamot meg kell hosszabbítani 30 nappal, ha az előző pontnak megfelelően a meghallgatáshoz való jogot alkalmazzák (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (4) bekezdés).

A határozatról való értesítés

A Bizottság a lehető leghamarabb, de mindenképpen a felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (1) bekezdésében meghatározott időtartam lejártát követő 30 napon belül közli az érintett tagállammal határozatát (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (1) bekezdés). A határozat meghozatalában illetékes vámhatóság határozatot hoz a Bizottság határozata alapján. A tagállam, amelyhez a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság tartozik, ennek megfelelően – az érintett határozat egy másolatának megküldésével – tájékoztatja a Bizottságot (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (2) bekezdés). Ha a határozat kedvező az érintett személy számára, a Bizottság meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek mellett a vámhatóságoknak a hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyekben vissza kell fizetniük, illetve el kell engedniük a vámok összegét (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (3) bekezdés).

A határozathozatal vagy arról szóló értesítés elmulasztásának a következményei

Ha a Bizottság nem hoz határozatot a meghatározott határidőn belül, vagy nem közli a határozatot a szóban forgó tagállammal a meghatározott határidőn belül, a határozat meghozatalában illetékes vámhatóságnak az érintett személy számára kedvező határozatot kell hoznia (felhatalmazáson alapuló rendelet 102. cikk).

5.2.4 Ügyek, amelyeket nem kell a Bizottsághoz továbbítani

Az Unió Vámkódex 116. cikk (3) bekezdésének második albekezdése tisztázza, hogy azon ügyek sérelme nélkül, ahol a Bizottság az illetékes határozathozatali szerv, az ügyiratot nem kell továbbítani a következő helyzetek egyikében sem:

- (a) Amikor a Bizottság már korábban határozatot fogadott el egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyben;
- (b) Amikor a Bizottság előtt egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügy elbírálása már folyamatban van.

Ha a tagállam nem tartja be ezt a rendelkezést és továbbítja az ügyet a Bizottsághoz, az ügyiratot a Bizottság visszaküldi a tagállamnak [felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (6) bekezdés b) pont].

Ilyen esetben az ügy úgy tekintendő, mintha be sem nyújtották volna a Bizottsághoz.

Ez azt jelenti, hogy a tagállam köteles felmérni, hogy a kereskedő által beadott kérelem „hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugszik-e”, mint az az eset, amit a Bizottság már megvizsgált vagy amely elbírálásnak folyamata éppen a Bizottság előtt van.

Ebben a kontextusban fontos szem előtt tartani, hogy a felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikkének (4) bekezdése megállapítja, hogy a Bizottság köteles minden tagállam rendelkezésére bocsátani a tagállamok által továbbküldött ügyek összefoglalójából egy másolatot az ügyirat átvételének napjától számított 15 napon belül.

A tájékoztatás segíti a tagállamokat abban, hogy felmérjék, hogy azon Bizottság előtt lévő ügyek, amelyek elbírálása folyamatban van, „hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon” nyugszanak-e, mint az, amellyel a tagállamok éppen foglalkoznak.

Abban az esetben, ha a tagállam nem továbbítja ügyet a Bizottsághoz, mert éppen van egy „hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon” nyugvó ügy a Bizottság előtt, a vámhatóságok visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó döntésének határidejét fel kell függeszteni mindaddig, amíg az érintett tagállam meg nem kapja a Bizottságnak a hasonló ténybeli alapokon nyugvó és jogi megítélésű ügyben hozott határozatáról szóló értesítést (felhatalmazáson alapuló rendelet 97. cikke).

Ha a határozat szerint a vizsgált helyzet indokolja a visszafizetés vagy elengedés megadását, a Bizottság meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek esetén a tagállamok saját maguk is hozhatnak határozatot olyan ügyekben, amelyekben „hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapok” szerepelnek (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (3) bekezdés).

Az átláthatóság alapelvének megfelelően a határozatot a DG TAXUD weboldalán teszik közzé.

Egy adott határozat csak abban a kontextusban érvényes, amelyre vonatkozik.

Más szóval, egy olyan határozatot, amelyet az Uniós Vámkódex 120. cikkének vonatkozásában hoztak meg, nem lehet olyan ügyben felhasználni, ami az Uniós Vámkódex 119. cikkének alkalmazásához kapcsolódik, és fordítva sem.

ARCHÍVUM

6. VISSZAFIZETÉS VAGY ELENDEGÉS AZ UNIÓS VÁMKÓDEX 120. CIKKE ALAPJÁN

A 2. fejezet említi a visszafizetés/elengedés iránti kérelemmel kapcsolatos általános eljárást. Ez a fejezet konkrét információt nyújt az Uniós Vámkódex 120. cikkén alapuló visszafizetési/elengedési kérelmekkel kapcsolatban.

6.1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az Uniós Vámkódex 116. cikk (1) bekezdésének d) pontja a Vámkódex 120. cikkével összefüggésben lehetővé teszi a visszafizetés vagy elengedés megadását az Uniós Vámkódex 116. cikke (1) bekezdésének a) - c) pontjaiban és a 116. cikk (1) bekezdésének második alpontjában foglalt esetektől eltérő esetekben is.

Az alábbi pontok a következőket tárgyalják:

- Ügyek, amelyekben a visszafizetést/elengedést meg kell adni
- Vámfelügyelet nélküli kivitel vagy megsemmisítés
- Esetek, amikor a vámhatóságok hoznak határozatot
- Esetek, amikor a Bizottság hoz határozatot
- A kérelem benyújtására kijelölt időtartam

Az Uniós Vámkódex 116. cikkének (1) bekezdés d) pontja – az Uniós Vámkódex 120. cikkével együtt értelmezve – nem alkalmazandó a nemzeti adókra. Ez azt jelenti, hogy az ilyen kérelmet nem kell továbbítani a Bizottságnak. Ha azonban a behozatali vámok visszafizetését vagy elengedését megadják, előfordulhat, hogy a nemzeti adókat is vissza lehet fizetni³.

6.1.1 Ügyek, amelyekben a visszafizetést/elengedést meg kell adni

Az Uniós Vámkódex 120. cikke szerint a behozatali vagy kiviteli vám összegét méltányosságból vissza kell fizetni vagy el kell engedni, ha a vámtartozás olyan különleges körülmények között keletkezett, amelyben az adósnak megtevesztés vagy nyilvánvaló hanyagság nem tulajdonítható. Ez általánosságban olyan helyzetekre vonatkozik, amikor az adós nem hibáztatható és amikor méltánytalan lenne a kifizetett vámokat nem visszafizetni vagy nem elengedni.

Az adós jogosult a behozatali vagy kiviteli vám visszafizetésére vagy elengedésére, amennyiben bizonyítja, hogy két feltételnek megfelel: a különleges helyzet megvalósul, valamint a részéről nem történt nyilvánvaló hanyagság vagy megtevesztés.

Ebből következik, hogy a vámok visszafizetését vagy elengedését el kell utasítani, ha ezen feltételek egyikének nem felel meg.

³ Néhány tagállamban vannak olyan nemzeti rendelkezések, amelyek szerint a visszafizetéshez/elengedéshez kapcsolódó uniós vámrendelkezések az egyéb behozatalra kivetett adókra alkalmazandók (még akkor is, ha vámok nem esedékesek)

Különleges körülmények

Úgy kell tekinteni, hogy különleges körülmények akkor állnak fenn, ha az eset körülményei alapján egyértelmű, hogy az adós kivételes helyzetben van az ugyanazon üzletágban tevékenykedő más gazdálkodókhoz képest, és hogy ilyen körülmények hiányában nem szenvedte volna el a behozatali vagy kiviteli vám összegének beszedéséből adódó hátrányt (Uniós Vámkódex 120. cikk (2) bekezdés).

Példák a különleges körülményekre

- Olyan súlyos hiányosságok az illetékes hatóságok és az Európai Bizottság részéről, amelyek hozzájárultak a szabálytalanságokhoz.
- Egy vizsgálat tekintetében a vámhatóságok nem tájékoztatják az adóst a szabálytalanságokról.
- Az uniós árutovábbítási rendszer megsértésének oka egy, a vámszervekhez tartozó fedett ügynök tevékenységéből ered.

Más esetekben a behozatali vagy kiviteli vám összegének megfizetése a kereskedő rendes szakmai és kereskedelmi kockázatának része és ezért az nem tekintendő különleges körülménynek:

- A bemutatott okmányokról utólag kiderül, hogy hamisak, hamisítottak vagy nem érvényesek, még akkor is, ha a bemutatás jóhiszeműen történt.
- Objektív helyzetek, amelyek korlátlan számú kereskedőre vonatkozhatnak (pl. különleges földrajzi vagy gazdasági helyzet az uniós vámterület egy részén).
- Egy vámkezelési szakember nem tudja a vám összegét behajtani az ügyfelétől.
- A nyilatkozattevő munkavállalója által elkövetett hibák, még akkor is, ha a munkavállaló új vagy tapasztalatlan.

Ami a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendeletének 900-904. cikkében szereplő különleges helyzetek listájának az Uniós Vámkódex hatálya alatti érvényességét illeti, a következő nem korlátozó listát lehet összeállítani az Uniós Vámkódex/végrehajtási rendelet és a felhatalmazáson alapuló rendelet, valamint a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete közötti részleges vagy teljes megfelelésről:

- A Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 901. cikkét a jelenlegi 2015/2447 végrehajtási rendelet 118. cikke fedi le.
- A Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 901. cikke (1) bek. o) pontját most részben az Uniós Vámkódex 86. cikkének (6) bekezdése fedi le.

A Közösségi Vámkódex szerint úgy tűnt, hogy konfliktus van az esetjog – amely kijelenti, hogy a különleges helyzetnek fenn kellett állnia az adósság felmerülésekor – és a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 900. cikkében foglalt lista között, ahol nem minden a listán szereplő helyzet létezik a felmerülés időpontjában. Az Uniós Vámkódex valamennyire tisztázta ezt a kérdést, mivel ezen helyzetek közül néhányat (helyesen) más jogi keretek – elsősorban a megszűnés – fednek le. A korábban a Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 900. cikke alá tartozó ügyek Uniós Vámkódexben való elhelyezkedése:

- A Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 900. cikk (1) bek. a)-b) pontjait az Uniós Vámkódex 79. cikke fedi le az Uniós Vámkódex 124. cikke h)-i) pontjaival összefüggésben;
- A Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 900. cikke (1) bek. c)-d) pontjai: az Uniós Vámkódex 120. cikke szerinti különleges helyzetek;
- A Közösségi Vámkódex végrehajtási rendeletének 900. cikke (1) bek. e) pontja: az Uniós Vámkódex 79. cikke fedi le az Uniós Vámkódex 124. cikke k) pontjával együtt értelmezve;
- A Közösségi Vámkódex végrehajtási rendelete 900. cikk (1) f)-m) pontjai: az Uniós Vámkódex 120. cikke szerinti különleges helyzetek;

A 124. cikk (7) bekezdése egy önálló rendelkezés, és azt a sajátos helyzetet fedi le, amikor a gazdálkodó hozzájárult a csalás elleni küzdelemhez.

Megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság

A megtévesztés elbírálásához minden egyes ügy összes ténybeli körülményét figyelembe kell venni, valamint követni kell az Európai Bíróság joggyakorlatát és a nemzeti jogot.

Ez általában az olyan cselekedeteket foglalja magában, amelyek büntetőeljárásokhoz vezettek, de nem korlátozható azokra.

A megtévesztés rendszerint egy szándékos cselekedetre vonatkozik és előfeltételez egy előre megfontolt/szándékos cselekedetet, ahol a cselekvő tudása és akarata a cselekvésre irányul, vagy előre megfontoltan végez a jogszabályi rendelkezésekbe ütköző magatartást.

A vámok vagy egyéb díjfizetési kötelezettségek megrövidítését vagy korlátozását nem kell szükségszerűen szándékosnak tekinteni. Mindazonáltal, az olyan magatartás ismétlődő esetei, amely nem veszi figyelembe az ismert vagy olyan szabályokat, amelyeket (a gazdálkodó tapasztalatán és a jogszabályok érthetőségére alapján) ismerni kellett volna, szándékos magatartásnak tekinthetők.

Annak megállapításához, hogy *nyilvánvaló hanyagság* előfordult-e, különösen azon nem-megfelelőséghez kapcsolódó rendelkezések összetettségét kell figyelembe venni, amelyek a vámtartozás felmerülését okozták, valamint az adós szakmai tapasztalatát és gondosságát.

- A rendelkezések összetettsége

A rendelkezések összetettségét (többek között) az érintett rendelkezések szóhasználata alapján kell felmérni.

- Az adós szakmai tapasztalata

Az adós szakmai tapasztalatának felmérése céljából meg kell vizsgálni, hogy az adós üzleti tevékenysége főleg export és import ügyletekből áll-e, valamint szerzett-e valamennyi tapasztalatot az ilyen ügyletek lebonyolításában és különösen, hogy végrehajtott-e olyan hasonló ügyletet a múltban, amiben a vámokat helyesen számolták ki.

- Az adós gondosságának mértéke

Például, ha az érintett adósnak kétségei vannak a vámügyi jogszabályok alkalmazását illetően, akkor köteles megvizsgálni és a lehető legjobban tisztázni a kérdést, hogy megbizonyosodjon a kétségei megalapozott vagy megalapozatlan voltáról.

Meg kell jegyezni, hogy a rendelkezések összetettsége, az adós szakmai tapasztalata és a gondosságának mértéke csak szempontok annak felmérésére, hogy egy konkrét esetben az adós nyilvánvalóan hanyag volt-e. A cél végeredményben annak vizsgálata, hogy mely tényleges hiányosságok eredményezték a nyilvánvaló hanyagságot.

A gazdálkodó szakmai tapasztalatának felmérése során a vámjogi képviselője szakmai tapasztalatát is számításba kell venni.

Indokolás

Az Unió Vámkódex 120. cikkére hivatkozással történő visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelemben részletesen meg kell indokolni, hogy:

1. Az ügy különbözik azoktól, amelyekre az Unió Vámkódex 116. cikke (1) bekezdésének második albekezdése, valamint a 117., 118. és 119. cikkek utalnak.
2. Különleges körülmények állnak fenn, amelyekben az adósnak nem róható fel megtévesztés (csalás) vagy nyilvánvaló hanyagság.

A visszafizetés vagy elengedés jogalapjainak leírásához szükséges részletesen kifejteni az indokolást, amely a visszafizetés vagy elengedés iránti kérelem alapját képezi (felhatalmazáson alapuló rendelet, A. melléklet, VIII. cím).

6.1.2 Vámfelügyelet nélküli kivitel vagy megsemmisítés

A végrehajtási rendelet 180. cikke különleges körülmények esetét fedi le, amelyben a vámokat annak ellenére vissza lehet fizetni, hogy a 116. cikk (1) bek. második albekezdésében és a 118. és 120. cikkeken foglalt feltételek nem mindenben teljesülnek. Bizonyos esetekben ezek a cikkek előírják, hogy a kivitel vagy megsemmisítés vámfelügyelet alatt történjen. Ha ezekben az esetekben a kivitel vagy a megsemmisítés vámfelügyelet nélkül történt, a visszafizetés vagy az elengedés az Unió Vámkódex 120. cikke alapján a következőktől függ:

(a) A kérelmezőnek olyan bizonyítékot kell benyújtania, amely alapján megállapítható, hogy az áruk, amelyekre a visszafizetést vagy elengedést kérelmezték, megfelelnek-e a következő feltételek egyikének:

- Az árukat az Unió vámterületéről vitték ki.
- Az árukat a hatóságok, vagy a megsemmisítés tanúsítására ezen hatóságok által felhatalmazott személyek felügyelete alatt megsemmisítették.

(b) A kérelmező visszaküldi az okmányt, amely bizonyítja – vagy olyan információt tartalmaz, amely megerősíti – az adott áruk uniós vámjogi státusát, melynek fedezete alatt az adott áruk elhagyhatták az uniós vámterületet,

vagy

Bármilyen olyan bizonyítékot mutatnak be, amelyet az említett hatóság szükségesnek tart ahhoz, hogy meggyőződjön arról, hogy a kérdéses okmányt nem lehet felhasználni utólag uniós vámterületre behozott árukkal kapcsolatban.

A bizonyíték, amelyet a kérelmezőnek be kell nyújtania arra vonatkozólag, hogy az árukat kivitték, a következőkből áll:

- A végrehajtási rendelet 334. cikkében említett kilépési tanúsítvány;
- A vámtartozás felmerülésével kapcsolatos eljáráshoz szükséges eredeti vám-árnyilatkozat vagy annak hiteles másolata;
- Ha szükséges, kereskedelmi vagy közigazgatási okiratok, amelyek a fenti eljárásban a vám-árnyilatkozattal együtt bemutatott áruk teljes leírását tartalmazzák, vagy az uniós vámterületről való kivitelhez készült kiviteli vám-árnyilatkozatot, vagy a rendeltetési hely szerinti harmadik országban kiállított vám-árnyilatkozatot.

A bizonyíték, amelyet a kérelmezőnek be kell nyújtani arra vonatkozólag, hogy az áruk megsemmisültek, a következő okiratok bármelyike lehet:

- Az áruk megsemmisítését felügyelő hatóságok által kiállított jelentés vagy nyilatkozat a megsemmisítésről, vagy ezeknek egy hiteles másolata;
- A megsemmisítés igazolására jogosult személy által kiállított bizonyítvány, a jogosultságáról szóló dokumentummal együtt.

Ezeknek az okiratoknak tartalmazniuk kell a megsemmisített áruk teljeskörű leírását, hogy a vámtartozás felmerülésével kapcsolatos vám eljárás során a vám-árnyilatkozatban megadott adatok és az alátámasztó okmányok összehasonlításával megállapítható legyen, hogy a megsemmisített áruk ugyanazok, mint amiket az említett eljárásnak vetettek alá.

Ha a bizonyíték nem elégséges a vámhivatalnak ahhoz, hogy a hozzá benyújtott ügyben határozatot hozzon, vagy ha van olyan bizonyíték, amelyik nem hozzáférhető, az ilyen bizonyítékot ki lehet egészíteni vagy helyettesíteni bármely más okirattal, amit a fenti hatóság szükségesnek tart.

6.1.3. Esetek, amikor a vámhatóságok hoznak határozatot

Egy tagállam vámhatósága hoz határozatot arról, hogy engedélyezi-e a visszafizetést vagy elengedést, kivéve, ha az ügyet továbbítani kell a Bizottságnak.

6.1.4. Esetek, amikor a Bizottság hoz határozatot

A vámhatóságok nem hoznak határozatot arra vonatkozólag, hogy engedélyezik-e a visszafizetést vagy elengedést, ha az ügyet továbbítani kell a Bizottságnak (Uniós Vámkódex 116. cikk (3) bekezdés).

A tagállam köteles az ügyet határozathozatal céljából továbbítani a Bizottságnak, ha a következő feltételek állnak fenn:

- 1) A vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a visszafizetést vagy elengedést az Uniós Vámkódex 120. cikke alapján meg kellene adni.

2) Bármelyik a következő helyzetek közül megvalósul:

- A vámhatóságok úgy ítélik meg, hogy a különleges körülmények oka, hogy a Bizottság nem teljesítette kötelezettségeit;
- Az eset körülményei egy uniós vizsgálat eredményéhez kapcsolódnak; vagy
- Az összeg, amelynek megfizetésére ugyanannak a különleges körülménynek az eredményeként az érintett személy kötelezhető lehet egy vagy több import export művelet tekintetében, legalább 500 000 EUR, még akkor is, ha ezekről az adósságokról különböző határozatok útján küldtek értesítést (lásd az Uniós Vámkódex 116. cikkének (3) bek. d) pontját).

3) Nem történt megtévesztés az adós részéről.

4) Az ügyirat megfelel az alaki követelményeknek (pl. a kérelmet a határidőn belül nyújtják be).

Az ügyet nem lehet továbbítani a következő helyzetekben:

- (a) amikor a Bizottság már korábban határozatot fogadott el egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyben;
- (b) amikor a Bizottság előtt egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügy elbírálása már folyamatban van.

6.1.5. A kérelem benyújtására kijelölt időtartam

A visszafizetés vagy elengedés iránti kérelmet a vámtartozás közlésének napját követő három éven belül kell benyújtani az Uniós Vámkódex 120. cikke alapján.

Ez az időszak meghosszabbítandó, ha a kérelmező bizonyítékot szolgáltat arra, hogy előre nem látható körülmény vagy vis maior akadályozta abban, hogy a hároméves időszakon belül benyújtsa a kérelmet (Uniós Vámkódex 121. cikke (1) bekezdésének második albekezdése).

6.2. ELJÁRÁSOK

A kérelemnek meg kell felelnie az alaki követelményeknek. Ezután a vámhatóságoknak meg kell állapítaniuk az illetékességet. Két lehetőség van:

1. A tagállamok vámhatóságai hozhatnak határozatot (6.2.1 pont)
2. Az ügyet továbbítani kell a Bizottságnak (6.2.2 pont)

6.2.1 Esetek, amikor a vámhatóságok hozhatnak határozatot

Abban az esetben, ha a vámhatóság megadja a visszafizetést vagy elengedést az Uniós Vámkódex 120. cikke alapján, a tagállam köteles tájékoztatni a Bizottságot az ügyről vagy az ügyet a Bizottság rendelkezésére bocsátani (végrehajtási rendelet 181. cikk).

6.2.2 A Bizottságnak továbbítandó ügyek kezelése

A tagállam még a továbbítás előtt köteles értesíteni az érintett személyt arról, hogy az ügyet továbbítani akarja a Bizottságnak. Az érintett személynek 30 napot kell biztosítani egy nyilatkozat aláírására, amely tanúsítja, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és kijelenti, hogy nincs észrevétele, illetve megadja a további információkat, amelyeket szerinte bele kellene foglalni. Ha az érintett személy nem teszi meg ezt a nyilatkozatot 30 napon belül, úgy tekintendő, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és nincs észrevétele (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (1) bekezdés).

Ha a tagállam határozathozatal céljából továbbítja az ügyet a Bizottságnak, az ügyiratnak a következőket kell tartalmaznia:

- (a) az ügy összefoglalása;
- (b) részletes információk, amelyek alapján megállapítást nyer, hogy teljesülnek az Uniók Vámkódex 120. cikkében említett feltételek;
- (c) az érintett személy nyilatkozata vagy a tagállam nyilatkozata, amelyben tanúsítja, hogy úgy tekintendő, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és nincs észrevétele (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (2) bekezdés).

A Bizottság, amint megkapta azt, visszaigazolja az ügyirat átvételét az érintett tagállam felé (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikkének (3) bekezdése). A Bizottság köteles minden tagállam rendelkezésére bocsátani az ügy összefoglalójából egy másolatot az ügyirat átvételének napjától számított 15 napon belül (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (4) bekezdés). Ha a tagállam által nyújtott információ nem elégséges ahhoz, hogy a Bizottság határozatot hozzon, a Bizottság további információkat kérhet a tagállamtól (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (5) bek.).

Az alábbi esetekben a Bizottságnak vissza kell küldenie az ügyiratot a tagállamnak, és az ügyet úgy kell tekinteni, mintha be sem nyújtották volna a Bizottságnak:

- (a) az ügyirat nyilvánvalóan hiányos, mivel semmi olyat nem tartalmaz, amely megalapozhatná az ügy Bizottság általi elbírálását;
- (b) az ügyet be sem kellett volna nyújtani a Bizottsághoz, mert a Bizottság már korábban határozatot fogadott el egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyben vagy a Bizottság előtt van egy hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügy.
- (c) A tagállam a Bizottságnak olyan jellegű új információt továbbított, amely jelentős mértékben megváltoztatja a tényállást vagy az ügy jogi értékelését, miközben a Bizottság még az ügyiratot vizsgálja (felhatalmazáson alapuló rendelet 98. cikk (6) bekezdés).

Az érintett személy meghallgatáshoz való joga

Ha a Bizottság kedvezőtlen határozatot szándékozik hozni az ügyben, kifogásait írásban közölnie kell az érintett személlyel, valamennyi dokumentumra és információra való hivatkozással együtt, amelyekre a kifogásokat alapozza. A Bizottságnak tájékoztatnia kell az érintett személyt az iratbetekintéshez való jogáról (felhatalmazáson alapuló rendelet 99. cikk (1) bekezdés). A Bizottságnak tájékoztatnia kell az érintett tagállamot szándékáról, valamint a fenti közlés megküldéséről (felhatalmazáson alapuló rendelet 99. cikk (2) bekezdés). Az érintett személynek lehetőséget kell biztosítani, hogy véleményét írásban kifejtse a Bizottságnak az attól az időponttól számított 30 napon belül, hogy az említett közlést megkapta (felhatalmazáson alapuló rendelet 99. cikk (3) bekezdés).

Határidők

A Bizottságnak határoznia kell a visszafizetés vagy elengedés indokoltságára vonatkozóan attól a naptól számított kilenc hónapon belül, hogy az ügyiratot megkapta (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (1) bekezdés). Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállamtól kiegészítő információkat kell kérni, a fenti időszak a Bizottság kiegészítő információk iránti megkeresése megküldésének napja és az ezen információk Bizottság általi kézhezvételének napja között eltelt időszakkal azonos időtartammal meghosszabbodik. A Bizottság köteles az érintett személyt értesíteni a hosszabbításról (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (2) bekezdés). Amennyiben a Bizottság vizsgálatokat folytat a határozat meghozatalának céljából, a fent említett időszak meghosszabbodik a vizsgálatok befejezéséhez szükséges időtartammal. Az ilyen meghosszabbodás nem haladhatja meg a kilenc hónapot. A Bizottságnak értesítenie kell a tagállamot és az érintett személyt a vizsgálatok megkezdésének és lezárásának napjairól (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (3) bekezdés). A kilenc hónapos időtartamot meg kell hosszabbítani 30 nappal, ha az előző pontnak megfelelően a meghallgatáshoz való jogot alkalmazzák (felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikke (4) bekezdés).

A határozatról való értesítés

A Bizottság a lehető leghamarabb, de mindenképpen a felhatalmazáson alapuló rendelet 100. cikk (1) bekezdésében meghatározott időtartam lejártát követő 30 napon belül közli az érintett tagállammal határozatát (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (1) bekezdés). A határozat meghozatalában illetékes vámhatóság határozatot hoz a Bizottság határozata alapján. A tagállam, amelyhez a határozat meghozatalában illetékes vámhatóság tartozik, ennek megfelelően – az érintett határozat egy másolatának megküldésével – tájékoztatja a Bizottságot (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (2) bekezdés). Ha a határozat kedvező az érintett személy számára, a Bizottság meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek mellett a vámhatóságoknak a hasonló jogi megítélésű és hasonló ténybeli alapokon nyugvó ügyekben vissza kell fizetniük, illetve el kell engedniük a vámok összegét (felhatalmazáson alapuló rendelet 101. cikk (3) bekezdés).

A határozathozatal vagy arról szóló értesítés elmulasztásának a következményei

Ha a Bizottság nem hoz határozatot a meghatározott határidőn belül, vagy nem közli a határozatot a szóban forgó tagállammal a meghatározott határidőn belül, a határozat meghozatalában illetékes vámhatóságnak az érintett személy számára kedvező határozatot kell hoznia (felhatalmazáson alapuló rendelet 102. cikk).

ARCHÍVUM

7. VISSZAFIZETÉS VAGY ELEENDEGÉS AZ UNIÓS VÁMKÓDEX 116. CIKK (1) BEKEZDÉS MÁSODIK ALBEKEZDÉSE ALAPJÁN

7.1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Az Uniós Vámkódex 116. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében, ha a behozatali vagy kiviteli vám összegét megfizették és a vonatkozó vám-árunyilatkozatot a 174. cikknek megfelelően érvénytelenítik, ezt az összeget vissza kell fizetni.

Az Uniós Vámkódex 174. cikke arra utal, hogy a vám-árunyilatkozat érvénytelenítésének elvileg az áruk forgalomba bocsátása előtt kell megtörténnie. A vámhatóság köteles a nyilatkozattevő kérésére a már elfogadott vám-árunyilatkozatot érvényteleníteni a következő esetek bármelyikében:

- a) ha meggyőződtek arról, hogy az árukat azonnal egy másik vámeljárás alá kell helyezni;
- b) ha meggyőződtek arról, hogy különleges körülmények eredményeként az áruknak azon vámeljárás alá helyezése, amelyre azokat bejelentették, már nem indokolt.

Ha azonban a vámhatóságok már tájékoztatták a nyilatkozattevőt azon szándékukról, hogy az árukat megvizsgálják, a vám-árunyilatkozat érvénytelenítése iránti kérelmet nem lehet elfogadni a vizsgálat lefolytatása előtt.

A felhatalmazáson alapuló rendelet 148. cikkében felsorolt esetekben a vámhatóságok a vám-árunyilatkozatot csak az áruk forgalomba bocsátását követően érvényteleníthetik.

Az Uniós Vámkódex 121. cikke (1) bek. c) pontja szerint a visszafizetést meg kell adni, ha az érintett személy az érvénytelenítési kérelem benyújtására rendelkezésre álló időszakon belül benyújtja a visszafizetési kérelmet.

Amennyiben a vám-árunyilatkozatnak az áruk forgalomba bocsátása előtti érvénytelenítéséről van szó, az érintett időszak az Uniós Vámkódex 174. cikk (1) bek. szerinti időtartam.

Ellenkező esetben, ha az érvénytelenítést az áruk forgalomba bocsátása után kell végrehajtani, a kérelem benyújtására kijelölt időszakot a felhatalmazáson alapuló rendelet 148. cikke tartalmazza (az érvénytelenítés jogalapjától függően változik).

ARCHÍVUM

8. ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

Az Unió Vámkódex saját maga meghatározza alkalmazásának időbeli hatályát. Az Unió Vámkódex 288. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy a fenti cikk első bekezdésben nem említett cikkeket 2016. május 1-től kell alkalmazni. Speciális átmeneti szabályok hiányában erre a kérdésre az uniós jog időbeli hatályára vonatkozó általános alapelvek érvényesek. Az uniós jogot nem lehet visszamenőlegesen alkalmazni, az főszabály szerint azonnali hatállyal bír. Ez azt jelenti, hogy „az új előírások közvetlenül alkalmazhatók egy, a régi előírás érvényességi ideje alatt létrejött tényállás jövőbeni kihatásaira.” A visszamenőleges hatály kivételes – csak ha egyértelműen következik a feltételekből vagy az általános szerkezetből, hogy ez volt a jogalkotó célja. Az azonnali hatály egy alapelv, „kivéve, ha valamely egyedi rendelkezés azonnali alkalmazása ellentétes az érdekeltek jogos bizalmának védelmével”.

Valóban, egyértelműnek tűnik, hogy a kérdésre vonatkozó átmeneti rendelkezések hiányában az Európai Bíróság („a Bíróság”) joggyakorlatát kell követni, különösen a vámügyi kérdésekben.

Fontos szem előtt tartani, hogy az állandó esetjog szerint az az általános vélemény, hogy az eljárási szabályokat a hatálybalépésük idején függőben levő minden eljárásra alkalmazni kell, míg az anyagi jogszabályokat rendszerint úgy értelmezik, hogy – elvileg – nem vonatkoznak a hatályba lépésük előtt fennálló helyzetekre (lásd: többek között Salumi és Társai, 9. bekezdés; C-121/91.sz. és C-122/91 CT. sz. Control (Rotterdam) egyesített ügyek, valamint a JCT Benelux kontra Bizottság [1993] ECR I-3873. sz. ügy, 22. bek.; C-61/98. sz. De Haan [1999] ECR I-5003, 13. bek.; és a C-251/00 Ilumitronica [2002] ECR I-10433. sz. ügy, 29. bek.)⁴.

Nyilvánvaló, hogy a vámhatóságoknak eseti alapon kell eljárniuk, vagyis minden egyes jogi helyzetre meg kell határozni az alkalmazandó jogszabályokat és el kell dönteni, hogy egy eljárási jogszabállyal vagy egy anyagi jogszabállyal állnak szemben. A tagállamok feladatainak megkönnyítése céljából szeretnénk utalni néhány olyan helyzetre, amelyek a gyakorlatban gyakrabban felmerülnek:

8.1 Olyan visszafizetési vagy elengedési kérelem vizsgálatának jogalapja, amelyet 2016. május 1. után nyújtottak be a tagállamokban, de 2016. május 1. előtt felmerült vámtartozásra vonatkozik

Ha van 2016. május 1. előtt felmerült vámtartozás, és ha az alkalmazandó rendelkezés ebben az esetben egy anyagi jogi rendelkezés, akkor megfelelő a vámtartozás felmerülése idején hatályban lévő rendelkezés alkalmazása.

Ha van 2016. május 1. előtt felmerült vámtartozás és ha az alkalmazandó rendelkezés ebben az esetben egy eljárásjogi rendelkezés, akkor megfelelő az új rendelkezés alkalmazása.

Ami az eljárási és az anyagi jogszabályok megkülönböztetését illeti, a kérdést többnyire eseti alapon kell értékelni. Mindazonáltal, néhány irányadó elvet felidézhetünk. Amennyire lehetséges, a tartozás megállapítására azokat a szabályokat kellene alkalmazni, amelyek akkor voltak hatályban, amikor a vámtartozás felmerült. A visszafizetésről és elengedésről szóló egyéb rendelkezések többsége eljárási jellegű, és az új szabályokat kell alkalmazni.

⁴C-201/04-es ügy, Molenbergnatie, 31. bekezdés

8.2 A vámtartozásról szóló tájékoztatás a május elseje előtt felmerült vámtartozás behajtására vonatkozólag

2016. május 1-től a tájékoztatás az Unió Vámkódexnek megfelelően fog történni, az Unió Vámkódexben szereplő vonatkozó cikkek említésével (szem előtt tartva, hogy az adósság még a Közösségi Vámkódex hatálya alatt merült fel). A Közösségi Vámkódex fentieknek megfelelő cikkei (vagyis a Közösségi Vámkódex 220. cikk (2) bek. b) pontja) csak értelemszerűen alkalmazandóak, amennyiben az új jogszabály hasonló és az annak megfelelő esetjog még érvényes - ami a legtöbb helyzetre vonatkozólag megvalósul.

8.3 Az Unió Vámkódex 121. cikke

Az Unió Vámkódex 121. cikkére vonatkozólag (visszafizetés és elengedés iránti kérelem benyújtására kijelölt időtartam) – a hibás áruk és a vám-árunyilatkozat érvénytelenítésének speciális eseteitől eltekintve – a kérelem benyújtásának időtartamát hozzáigazították a hosszabb hároméves időtartamhoz, amely a vámok összegének adóssal való közlésétől számított három év.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az eljárási szabályokat általában a hatálybalépésükkor folyamatban lévő jogvitákra is alkalmazni kell, ellentétben az anyagi jogi szabályokkal, amelyeket általában úgy értelmeznek, mint amelyek a hatálybalépésük előtt keletkezett helyzetekre nem vonatkoznak (lásd: C-201/04. sz. ügy, A belga állam kontra *Molenbergnatie*, 31. bekezdés).

A közösségi jog anyagi jogi szabályai azonban kivételesen úgy értelmezhetők, hogy azok a hatálybalépésüket megelőzően keletkezett jogviszonyokra is vonatkoznak, amennyiben azok szövegéből, céljából és rendszertani elhelyezkedéséből az ilyen értelmezés világosan következik (lásd: C-293/04. sz. ügy, *Beemsterboer Coldstore Services kontra Inspecteur der Belastingdienst*, 21. bek.).

Az Unió Vámkódex 121. cikke címének fényében – „visszafizetési és elengedési eljárás” – ezt a rendelkezést eljárási rendelkezésnek kellene minősíteni. Valóban, az Unió Vámkódex 121. cikke (1) bek. a) pontjában foglalt hároméves periódus lejáratát kizárja, hogy az adós élhessen a visszafizetés vagy elengedés kérelmezéséhez való jogával. Ugyanakkor egy ilyen rendelkezés nem irányadó a vámtartozásra nézve, mivel nem alkot magának az adósságnak az elévülésre vonatkozó szabályt – lásd még a Bíróság Ítéletét a C-201/04. számú, a belga állam kontra *Molenbergnatie* ügy 39., 40. és 41. bekezdéseiben.)

A C-201/04. sz. *Belga állam kontra Molenbergnatie* ügy 42. bekezdésében a Bíróság megállapította, hogy (kiemelés utólag):

„Kizárólag a Vámkódex 217–232. cikkének eljárási szabályai alkalmazhatók az olyan vámtartozás 1994. január 1-je után történő beszedésére, amely ezen időpont előtt keletkezett.

A Vámkódex 221. cikkének (3) bekezdésében előírt határidő elteltével a vámtartozás beszedésére irányuló eljárás elévülés miatt nem indítható meg [...] E szabályra tekintettel a 221. cikkének (3) bekezdését ugyanezen cikk (1) és (2) bekezdésével ellentétben anyagi jogi rendelkezésnek kell minősíteni, következésképpen mint ilyen, nem alkalmazható a 1994. január 1-je előtt keletkezett vámtartozások beszedésére. Ha a vámtartozás 1994. január 1-je előtt keletkezett, arra kizárólag az ezen időpontban hatályos elévülési szabályok vonatkoznak, még akkor is, ha a beszedésére irányuló eljárás 1994. január 1-je után indult meg.

Mint eljárási szabályt, az Unió Vámkódex 121. cikkét minden olyan eljárásra kellene alkalmazni, amely az Unió Vámkódex hatályba lépésekor függőben volt.

Ebben a kontextusban a függőben levő eljárás azt jelenti, hogy a visszafizetés/elengedés iránti követeléseket már benyújtották 2016. május 1. előtt, és az ezekre vonatkozó határozat 2016. május 1-jén még függőben volt.

Az Unió Vámkódex 121. cikk (1) bekezdés a) pontja meghosszabbította az elengedés/visszafizetés iránti kérelem benyújtásának egyéves időtartamát (amelyet a Közösségi Vámkódex 239. cikke vezetett be) három évre; mindkét esetben az időtartam a vámtartozás közlésének napjától kezdődik.

Ha egy kérelmet a 12 hónapos időtartamon belül nyújtottak be, ez a kérelem valószínűleg függőben van, és a három évre szóló hosszabbítás ezért szükségtelen.

Felmerül a kérdés, hogy ha a kérelmet nem nyújtották be a 12 hónapos időtartamon belül (Közösségi Vámkódex 239. cikk), de még az Unió Vámkódexben foglalt új, a tartozás közlésétől számított hároméves időtartamon belül van (Unió Vámkódex), a kérelmező jelenleg benyújthat-e egy ilyen kérelmet?

Az Unió Vámkódex 121. cikkére nem lehet hivatkozni abból a célból, hogy egy Közösségi Vámkódex hatálya alatt már elvesztett jogot újraélesszenek. A tartozás felmerülése és a visszafizetésre/elengedésre vonatkozó későbbi szabályokra a Közösségi Vámkódex és a végrehajtási rendeletének (2454/93) szabályai voltak irányadók. Ha egy adott jog elveszett a Közösségi Vámkódex hatálya alatt, a helyzetet nem lehet megváltoztatni az Unió Vámkódex által, amely csak a hatályba lépésének napjától alkalmazható.

Az Unió Vámkódex 121. cikkére nem lehet hivatkozni abból a célból, hogy a kérelmező egy, a Közösségi Vámkódex hatálya alatt már elvesztett jog előnyét élvezhesse. Ez azt jelenti, hogy a kérelmező nem élvezheti az új hároméves szabály előnyét, ha a joga már Közösségi Vámkódex hatálya alatt megszűnt. A jog megszűnhet például abban az esetben, ha benyújtott egy kérelmet, amelyet később az illetékes hatóságok később érdemi elemek miatt elutasítottak.

Ha a jog még nem szűnt meg (ha a gazdálkodó nem nyújtotta be a kérelmet 2016. május 1. előtt vagy ha a kérelmet benyújtotta, de az illetékes hatóságok ezt követően érdemi elemek miatt nem utasították el), az érintett személy még élvezheti az új hároméves időtartam előnyét. Ennek az az oka, hogy a kérelem beadására kijelölt időtartam lejárata az előző jogszabály (Közösségi Vámkódex) szerint csak felfüggeszti a lehetőséget, hogy gyakorolja ezt a jogát annak a jogi keretnek a hatálya alatt. Figyelembe véve, hogy az Unió Vámkódexbe foglalt hároméves időtartam ugyanarra a tárgyra utal, mint a Közösségi Vámkódexben szereplő egyéves szabály, a kérelmező visszanyerheti a jogát, hacsak az még nem szűnt meg. Ezt az értelmezést megerősíti a Közösségi Vámkódex hatálya alatt meglévő lehetőség az egyéves időtartam meghosszabbítására „kellően indokolt, kivételes esetekben”.

Tehát, ha egy kérelmet nem nyújtottak be a 12 hónapos időtartamon belül (Közösségi Vámkódex 239. cikke), de még az Unió Vámkódex által adott új, a tartozás közlésétől számított hároméves időtartamon belül van (Unió Vámkódex), a kérelmező jelenleg benyújthat egy ilyen kérelmet, amennyiben a jog még nem szűnt meg.

8.4 Visszafizetésre vagy elengedésre vonatkozó határozatok, amelyeket 2016. május 1. után hoztak 2016. május 1. előtt felmerült helyzetekre vonatkozóan

Mivel a Közösségi Vámkódexet és végrehajtási rendeletét már hatályon kívül helyezték, 2016. május 1. után határozatot csak a jelenlegi jogalapra – az Unió Vámkódexre – hivatkozva lehet hozni, még akkor is, ha az ügy tényei ezen dátumnál korábbiak. Ugyanezt a szabályt kellene alkalmazni a Bizottság határozataira.

Míg a jogalap az új kódex (Unió Vámkódex), olyan helyzetekre, amelyek 2016. május 1. előtt merültek fel, azokat az anyagi jogszabályokat kell alkalmazni, amelyek a helyzet felmerülésének idején érvényben voltak, nevezetesen a Közösségi Vámkódexet és a végrehajtási rendeletét.

Azoknál az eseteknél, ahol a tagállamok vagy a Bizottság határozatát 2016. május 1. után hozták, de az egy olyan helyzetre vonatkozik, amely egy korábbi időpontban történt, a határozatnak a motivációs részben (vagyis az indokolásban, amely rendszerint a határozat következő részében szerepel) utalnia kellene a Közösségi Vámkódex és/vagy a végrehajtási rendeletének azon anyagi jogi rendelkezéseire, amelyeket 2016. május 1. előtt kellett az adott helyzetre alkalmazni.

8.5 2016. május 1. utáni határozat, amelyet az új jogszabály alapján hoztak (Vámkódex – vagyis az Unió Vámkódex 117. cikke), de érdemben a „rég” jogszabályon alapul

Amennyiben a helyzet 2016. május 1. előtt merült fel, a határozatot az abban az időpontban alkalmazandó anyagi jogszabályoknak megfelelően kell meghozni.

Míg a jogalap az új kódex (Unió Vámkódex), a 2016. május 1. előtt felmerült helyzetekre az akkor alkalmazandó anyagi jogszabályokat kell alkalmazni (Közösségi Vámkódex és annak végrehajtási rendelete).

Az érthetőség és a jogbiztonság érdekében, a 2016. május 1. előtt benyújtott ügyek esetében, ha a tagállamok vagy a Bizottság által hozott határozatokat ezután a dátum után hozták, a határozatnak utalnia kellene a motivációs részben (vagyis az indokolásban, amely rendszerint a határozat következő részében szerepel) a Közösségi Vámkódex és/vagy végrehajtási rendeletének azon anyagi jogi rendelkezéseire, amelyeket 2016. május 1. előtt kellett az adott helyzetre alkalmazni.

Az egyetlen releváns megkülönböztetés a 2016. május 1. előtti rendszer és azt követő között az, hogy 2016. május 1. előtt van egy plusz feltétel, miszerint a vámösszeget a vámhatóság hibájából nem vették könyvelésbe. Az Unió Vámkódex hatálya alatt nem létezik a könyvelésbe vétel elmaradására vonatkozó lehetőség.

Ezért a Közösségi Vámkódex 236. cikke szerint – összefüggésben a Közösségi Vámkódex 220. cikke (2) bek. b) pontjával – benyújtott kérelem vonatkozásában a Közösségi Vámkódex 220. cikke (2) bek. b) pontjának mindhárom feltételét vizsgálni kellene, szükséges esetben ideértve a Közösségi Vámkódex szerinti, a könyvelésbe vétel hiányára vonatkozó feltételt is. Ily módon lenne egységes a szemlélet az ugyanabban az időpontban (2016. május 1. előtt) előforduló olyan hasonló helyzetekben, amelyekkel bizonyos eljárási késedelmek miatt különböző időpontokban foglalkoznak, és aminek eredményeként néhány ügyben a határozatot esetleg 2016. május 1. után hozzák meg.

A határozatban az új jogi alap (Unió Vámkódex) cikkeire kellene hivatkozni, és ha szükséges, a korábbi anyagi jogi rendelkezésekre (Közösségi Vámkódex vagy/és annak végrehajtási rendelete), ha azok alkalmazhatóak a 2016. május 1. előtt felmerült helyzetre.

ARCHÍVUM